

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

IZVEŠTAJ REVIZIJE O GODIŠNJIM FINANSIJSKIM IZVEŠTAJIMA OPŠTINE PRIŠTINA ZA 2024. GODINU

Priština, juni 2025

SADRŽAJ IZVEŠTAJA

- 1 Mišljenje revizije
- 2 Nalazi i preporuke
- 3 Sažeta informacija o planiranju i izvršenju budžeta
- 4 Napredak u sprovođenju preporuka

Dodatak I: Pismo potvrde

Dodatak II: Objašnjenje različitih vrsta mišljenja primenjenih od strane NKR i drugih delova Izveštaja o reviziji

1 Mišljenje revizije

Završili smo reviziju finansijskih izveštaja Opštine Priština za godinu koja se završava 31. decembra 2024. godine, u skladu sa Zakonom o Nacionalnoj Kancelariji Revizije Republike Kosova i Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Revizija je izvršena prvenstveno kako bi nam omogućila da izrazimo mišljenje o finansijskim izveštajima i zaključak o usaglašenosti sa nadležnim organima.¹

Kvalifikovano mišljenje o godišnjim finansijskim izveštajima

Završili smo reviziju godišnjih finansijskih izveštaja Opštine Priština (OP), koji sadrže izveštaj o primanjima i uplatama u gotovini, izveštaj o izvršenju budžeta i beleške objašnjenja o finansijskim izveštajima, uključujući rezime značajnih računovodstvenih politika i ostale izveštaje², za godinu koja se završila 31. decembra 2024.

Prema našem mišljenju, pored uticaja pitanja navedenih u paragrafu Osnova za kvalifikovano mišljenje, Godišnji Finansijski Izveštaji Opštine Priština, predstavljaju istinitu i realnu sliku u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor, prema računovodstvu zasnovanom na gotovini, Zakonom br. 03/L-048 o upravljanju javnim finansijama i odgovornosti (sa izmenama i dopunama) i Uredba Ministarstva finansija br. 01/2017 za godišnje finansijsko izveštavanje budžetskih organizacija.

Osnova za kvalifikovano mišljenje

- A1 Računi potraživanja u GFI su precenjeni za 30,008€.
- B1 Vrednost kontingentnih obaveza u GFI je precenjena za 3,886,576€.
- B2 Tokom realizacije budžeta, opština je izvršila isplate u iznosu od 3,907,548€ iz neadekvatnih ekonomskih kategorija.
- B3 Kapitalna imovina je precenjena za 3,220,349€ kao rezultat klasifikacije imovine u neodgovarajuće klase u knjigovodstvenom registru.

Za više detalja pogledajte potpoglavlje 2.1 Pitanja koja utiču na mišljenje revizije.

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa INTOSAI-P-10, MSVIR 130, Etički kodeks NKR-a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od revidiranog subjekta. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnovu za mišljenje.

Zaključak o usklađenosti

Izvršili smo reviziju da li su procesi i prateće transakcije u skladu sa definisanim revizorskim kriterijumima koji proizilaze iz zakonodavstva koje se primenjuje na subjekt revizije u kontekstu korišćenja finansijskih sredstava.

Po našem zaključku, zbog važnosti pitanja opisanih u delu Osnova za zaključivanje o usklađenosti, izvršene transakcije u procesu izvršenja budžeta Opštine Priština nisu bile u skladu sa utvrđenim kriterijumima revizije koji proizilaze iz zakonskih propisa koji se primenjuju na revidirani subjekt u kontekstu korišćenja finansijskih sredstava.

Osnova za zaključak

- A2 Uočene su nepravilnosti u upravljanju subvencijama za privatne javne vrtiće.
- A3 Opština u tri (3) slučaja nije zaključila ugovor na osnovu odgovarajućih procedura javne nabavke.
- A4 U jednom (1) slučaju, opština je zaključila ugovorne obaveze bez dovoljnog budžetskog pokrića u iznosu od 1,398,964€.
- A5 U dva slučaja, građevinske dozvole su izdate nakon početka postupaka javnih nabavki i nakon potpisivanja ugovora.
- A6 Iznos od 5,200,000€ je isplaćen u vidu avansa u suprotnosti sa Zakonom o javnim nabavkama i Zakonu o budžetu.
- A7 Opština je sklopila novi ugovor u iznosu od 1,200,000€ za usluge projektovanja uprkos postojanju važećeg ugovora za slične usluge.
- A8 U tri (3) slučaja smo naišli na slabosti u upravljanju ugovorima "u Kući".
- B4 U 31 slučaju isplate u iznosu od 4,382,079€, koraci predviđeni za obradu isplata nisu poštovani, jer su nalozi za kupovinu obrađeni nakon prijema fakture, a u 27 isplata u iznosu od 3,172,852€, angažovanje sredstava izrađeno i potpisano nakon prijema fakture.
- B5 U tri (3) postupka javne nabavke, ekonomski operateri izabrani kao pobednici bili su neodgovorni.
- B6 U 17 isplata za kapitalne investicije, ukupne vrednosti od 3,400,807€, izvršene su izmene u iznosima budžetskih izdvajanja za kapitalne projekte bez odobrenja Skupštine opštine.
- B7 U devet (9) ugovora došlo je do kašnjenja u realizaciji radova.
- B8 U deset (10) ugovora o radovima došlo je do povećanja količina na pozicijama, bez dobijanja potrebnih odobrenja.
- B9 U tri (3) javna okvirna ugovora sa jediničnim cenama, potrošena vrednost u određenoj kategoriji premašila je dozvoljenu vrednost rashoda prema ponderisanju.
- B10 Kod 12 isplata ukupne vrednosti od 1,143,191€, primetili smo da su fakture kasnile sa isplatom, izvan zakonskog roka od 30 dana.
- B11 Opština je izdvajala subvenciju nevladinoj organizaciji u oblasti sporta u iznosu od 50,000€, bez objavljivanja javnog poziva i bez zaključivanja ugovora sa korisnikom.

Za više detalja pogledajte potpoglavlje 2.2 Pitanja koja utiču na zaključenje usklađenosti

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa INTOSAI-P-10, MSVIR 130, Etički kodeks NKR-a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od Ministarstva/Opštine. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnovu za zaključak.

Ostalo pitanje

1 Postupke nabavke kao što su: "Izgradnja gradskog ostrva Arbëri - Palata mladih" sa ugovorenom vrednošću od 6,589,459€ i "Izgradnja javne klanice" od 2,877,777€, koje su, prema dokazima koje je dostavila Opština, pod istragom pravosudnih organa.

Odgovornosti Menadžmenta i upravnih organa/upravljačkih za godišnje finansijske izveštaje

Predsednik Opštine je odgovoran za pripremu i realnu prezentaciju finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva u Javnom Sektoru - Finansijsko Izveštavanje zasnovano na Računovodstvu Gotovine. Takođe, Predsednik Opštine odgovoran je za uspostavljanje unutrašnjih kontrola, za koje utvrdi da su neophodne kako bi se omogućilo sastavljanje finansijskih izveštaja, bez pogrešnog prikazivanja materijalnih izveštaja izazvanih bilo prevarom ili greškom. To uključuje ispunjavanje zahteva koji proizilaze iz Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornosti (sa dopunama i izmenama) i Uredba br. 01/2017 o Godišnjem Finansijskom Izveštavanju Budžetskih Organizacija.

Predsednik Opštine je odgovoran za obezbeđivanje nadzora procesa finansijskog izveštavanja Opštine Priština.

Odgovornost Menadžmenta o Usaglašenosti

Menadžment Opštine Priština je takođe odgovoran za korišćenje finansijskih resursa Opštine Priština u skladu sa Zakonom o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornosti i svim ostalim važećim pravilima i propisima.³

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI-a

Naši ciljevi su da pružimo razumno uverenje da finansijski izveštaji u celini ne sadrže materijalno značajne pogreške, bilo zbog prevare ili greške, i da izdajemo/izradimo revizorski izveštaj koji uključuje naše mišljenje. Razumna sigurnost je visoki stepen sigurnosti međutim ne garantuje da će revizija koja se vrši u skladu sa MSVIR uvek identifikovati materijalno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešna prikazivanja se

mogu pojaviti usled prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, pojedinačno ili u grupi, razumno očekuje da utiču u ekonomskim odlukama korisnika koje se donose na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Naš cilj je takođe da izrazimo revizorsko mišljenje o usklađenosti relevantnih vlasti Opštine Priština sa definisanim revizorskim kriterijumima koji proizilaze iz zakonske regulative koja su primenljiva u kontekstu korišćenja finansijskih sredstava, koja se odnose na subjekat revizije.

Kao deo revizije u skladu sa Zakonom o NKR i ISSAI, vršimo profesionalnu presudu i održavamo profesionalni skepticizam tokom cele revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenimo rizike od materijalno značajnih pogrešnih prikazivanja finansijskih izveštaja, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske postupke koji odgovaraju na te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da obezbedimo osnovu za naše mišljenje. Rizik od ne otkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji nastaju kao rezultat prevare veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola.
- Identifikujemo i procenimo rizike neusklađenosti sa vlastima, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske postupke koji su odgovorni za te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da pruže osnovu za naš zaključak o usklađenosti sa vlastima. Rizik od ne otkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji nastaju kao rezultat prevare veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola.
- Osiguramo da razumemo unutrašnju kontrolu relevantnu za reviziju, radi izrade revizorskih postupaka koji su prikladni, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efektivnosti interne kontrole Opštine Priština.
- Procenimo prikladnost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procena i povezanih otkrivanja izvršene od strane menadžmenta.
- Procenimo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, da bi se osigurali da finansijski izveštaji prikazuju transakcije i osnovne događaje realno i tačno.

Između ostalog, komuniciramo sa menadžmentom i odgovornima za upravljanje, i u vezi sa obimom i vremenom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje identifikujemo tokom revizije.

Od pitanja koja su preneti menadžmentu, identifikujemo ona pitanja koja su bila najrelevantnija u reviziji finansijskih izveštaja tekućeg perioda i koja se smatraju ključnim revizorskim pitanjima. Izveštaj revizije objavljuje se na veb stranici NKR-a, sa izuzetkom informacija koje su klasifikovane kao osetljive ili zbog drugih zakonskih i administrativnih zabrana, u skladu sa važećim zakonodavstvom.

2 Nalazi i preporuke⁴

Tokom revizije, identifikovali smo oblasti u kojima su potrebna poboljšanja u finansijskom upravljanju i kontroli, koje su u nastavku predstavljene na vaš uvid u obliku nalaza i preporuka.

Pitanja sa većim fokusom koja su uticala na mišljenje finansijske revizije odnose se na nepravilnu klasifikaciju rashoda, nepravilnu i netačnu prezentaciju kontingentnih obaveza, ne finansijske imovine i potraživanja.

Kontrole prihoda treba ojačati kako bi se dobile tačne informacije o kašnjenjima u razmatranju građevinskih dozvola i nedostacima u korišćenju javne imovine.

Oblasti za dalje poboljšanje identifikovane su u nepravilnom upravljanju javnim ugovorima i subvencijama, isplatama za radove i usluge bez procedura nabavke i izveštaja o prijemu, promenama budžetskih iznosa bez odgovarajućih odobrenja, nedostacima u procesu procene ponuda tokom postupaka nabavke i njihovoj pravilnoj primeni.

Iz testiranih uzoraka, primetili smo da su tokom 2024. godine nastali rashodi u iznosu od 3,511,845€ za izvršenje sudskih odluka. Od ovog iznosa, 2,437,372€ je isplaćeno za glavni dug, dok je 1,074,473€ potrošeno na kamate i troškove izvršenja.

Dokle, u oblasti imovine, treba da se preduzmu dalje mere za funkcionalizaciju e-imovine i sprovođenje procesa popisa u skladu sa zahtevima uredbe o imovini.

Nalazi i preporuke imaju za cilj da izvrše neophodne korekcije finansijskih informacija prikazanih u finansijskim izveštajima, uključujući obelodanjivanja u obliku objašnjenja, i da poboljšaju unutrašnje kontrole nad finansijskim izveštavanjem i usklađenošću sa nadležnim organima u vezi sa upravljanjem sredstvima javnog sektora. Mi ćemo pratiti (pregledaćemo) ove preporuke tokom revizije sledeće godine.

Ovaj izveštaj je rezultirao sa 27 preporuka, od kojih je 12 novih preporuka, 14 ponovljenih preporuka i jedna (1) delimično ponovljena preporuka. Mi ćemo pratiti (pregledaćemo) ove preporuke tokom revizije sledeće godine..

Dok, za status preporuka iz prethodne godine i stepen njihovog sprovođenja, vidi Poglavlje 4.

2.1 Pitanja koja utiču na revizorsko mišljenje

Pitanje A1 – Nepravilno prikazivanje računa potraživanja u GFI

Nalaz Prema članu 16. Uredbe MF-br.01/2017 o godišnjem finansijskom izveštavanju za budžetske organizacije, utvrđeno je da su budžetske organizacije koje naplaćuju prihode dužne da vode potpunu evidenciju o nenaplaćenim iznosima.

Tokom testiranja potraživanja, primetili smo netačnu prezentaciju podataka u GFI:

- U jednom slučaju u vezi sa porezom na sakupljanje otpada, plaćanje u iznosu od 8,052€ je pogrešno uključeno kao odbitak u spisak potraživanja. Istovremeno, ovaj iznos je takođe zabeležen u analitici kupca, što je rezultiralo potcenjivanjem ukupne vrednosti potraživanja za isti iznos; i
- S druge strane, od takse za infrastrukturu, računi potraživanja su precenjena za 38,061€.

Ove netačnosti su nastale kao rezultat nedostatka efikasnih unutrašnjih kontrola i neslaganja između internih evidencija i podataka prikazanih u finansijskim izveštajima.

Uticaj Netačno prikazivanje potraživanja utiče na pouzdanost finansijskih informacija, što dovodi do njihovog potcenjivanja ili precenjivanja u GFI.

Preporuka A1 Predsednik treba da obezbedi jačanje unutrašnjih kontrola, kako bi se poboljšao proces upravljanja i tačno izveštavanje o potraživanjima u GFI.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje B1 – Precenjivanje i neprijavlivanje kontingentnih obaveza u godišnjim finansijskim izveštajima (GFI)

Nalaz Prema članu 18. Uredbe br. 01/2017 o godišnjem finansijskom izveštavanju, budžetske organizacije, u skladu sa ZUJFO, prijavljuju sve kontingentne obaveze.

Tokom revizije potencijalnih obaveza, primetili smo da je vrednost iskazana u GFI precenjena za 3,886,576€, tačnije precenjena za 4,185,823€, dok je sa druge strane potcenjena za 299,247€, zbog sledećih slučajeva:

- U dva slučaja, u iznosu od 3,548,368€, tužioci su povukli

tužbe, a presudama Osnovnog suda utvrđeno je da ne postoji mogućnost žalbe. Međutim, one su i dalje bile predstavljene u GFI kao aktivne tužbe;

- Jedan slučaj, u iznosu od 268,625€, koji je rešen putem sprovođenja tokom 2024. godine, ponovo je prijavljen kao potencijalna obaveza u GFI;
- Jedan slučaj, u iznosu od 333,333€, predstavljen je kao uslovna obaveza, iako je Stalni arbitražni sud proglasio nedostatak nadležnosti za razmatranje slučaja i stranka je upućena da stvar pokrene na sudu. Tužilac nije preduzeo nikakve naknadne pravne radnje;
- Tužba, u iznosu od 35,497€, podneta je dva puta u GFI, što je rezultiralo udvostručenjem iznosa za isti slučaj; i
- Dve tužbe ukupne vrednosti od 4,065,587€, koje su bile uključene u GFI, ali sa potcenjenom vrednošću od 299,247€, u poređenju sa raspoloživom pravnom dokumentacijom; i
- Ukupno 327 aktivnih tužbi, vezanih za kolektivni ugovor i za koje tačan iznos potraživanja još nije utvrđen, uopšte nisu uključene u GFI kao kontingentne obaveze, iako postoji realna mogućnost da će rezultirati štetom za instituciju. Pravna kancelarija je poslala spisak ovih slučajeva, ali finansijska kancelarija ih nije uključila u izveštaj, postupajući na osnovu pretpostavke da tužbe bez navedene vrednosti ne treba da budu uključene u finansijske izveštaje. Ovo predstavlja nedostatak u tumačenju zahteva za izveštavanje prema važećim propisima i dobrim računovodstvenim praksama.

Do ove situacije je došlo zbog nedostatka odgovarajućeg sistema za upravljanje predmetima, koji se trenutno čuvaju u fizičkom obliku, što je rezultiralo slabom internom kontrolom nad njihovim ažuriranjem i upravljanjem. Ne uključivanje aktivnih slučajeva bez mnogo preciznosti u GFI dogodilo se zbog nedostatka odgovarajuće koordinacije i pojašnjenja između pravne kancelarije i finansijske kancelarije.

Uticaj

Prikazivanje kontingentnih obaveza u netačnim vrednostima utiče na to da zainteresovane strane ili korisnici GFI-a nisu informisani pravilno i tačno u vezi sa obelodanjivanjem ovih obaveza, a istovremeno utiče i na loše planiranje budžeta za narednu godinu.

Preporuka B1

Predsednik treba da preduzme mere za razvoj sistema unutrašnje kontrole za upravljanje kontingentnim obavezama, uključujući uspostavljanje odgovarajućeg sistema za sudske predmete i tužbe u toku. Takođe se preporučuje da finansijska i pravna kancelarija tesno sarađuju, kako bi se sve kontingentne obaveze identifikovale, redovno procenjivale i uključile u finansijske izveštaje uz odgovarajuću prateću dokumentaciju.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje B2 – Pogrešna klasifikacija rashoda u ekonomske kategorije**Nalaz**

Prema članu 18, tački 3 Finansijskog pravila br. 01/2013 Trošenje javnog novca, rashodi trebaju imati odgovarajuće šifre, određene računovodstvenim planom. Računovodstveni plan Trezora takođe definiše relevantne šifre i kategorije rashoda koje budžetski organi trebaju da primene.

Na osnovu testiranih isplata, primetili smo da su isplata izvršena sa neadekvatnih kodova, u iznosu od 3,907,548€, na sledeći način:

- Iz kategorije kapitalnih investicija izvršena su isplata za robu i usluge u šest (6) slučajeva u iznosu od 1,019,281€, dok su za subvencije i transfere izvršena 3 (tri) isplata u iznosu od 760,760€;
- Iz kategorije roba i usluga, isplate vezane za plate i dnevnice su izvršene u dva slučaja u iznosu od 5,400€; isplata u vezi sa subvencijama i transferima u pet (5) slučajeva u iznosu od 81,006€, kao i kapitalna investicije u jednom slučaju u iznosu od 150,017€; kao i
- Iz kategorije subvencija i transfera, u deset (10) slučajeva u iznosu od 382.921€ izvršene su isplate koje spadaju u robe i usluge.

Tokom izvršenja isplata iz Trezora za obaveze iz kolektivnih ugovora, od 12 testiranih uzoraka u iznosu od 3,511,846€, u sedam (7) slučajeva primetili smo pogrešnu klasifikaciju rashoda po ekonomskim kategorijama u iznosu od 1,508,162€. Od ovog iznosa, iz testiranih uzoraka, Trezor je, prema sudskom rešenju o izvršenju, isplatila 224,709€ za jubilarne plate i obroke za nastavnike iz kategorije roba i usluga i 1,283,453€ iz kategorije kapitalnih investicija.

Neadekvatna klasifikacija rashoda bila je rezultat lošeg funkcionisanja unutrašnjih kontrola u planiranju budžeta i izvršenju isplata iz odgovarajućih kategorija. U međuvremenu, do pogrešnih klasifikacija u slučaju sudskih odluka došlo je zbog nedostatka budžetskih izdvajanja u odgovarajućoj ekonomskoj kategoriji za realizaciju isplata po osnovu sudskih odluka, kao i zbog lošeg budžetiranja i planiranja.

Uticaj

Isplate izvršene iz neadekvatnih kategorija rashoda utiču na nepravедno finansijsko izveštavanje, kao i na precenjivanje/potcenjivanje kategorija rashoda.

Preporuka B2

Predsednik treba obezbediti da se rashodi planiraju i realizuju prema odgovarajućim ekonomskim kategorijama, u skladu sa računovodstvenim planom, kako bi se omogućilo njihovo fer izveštavanje u GFI.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)**Pitanje B3 - Precenjivanje registra imovine i netačnost u evidentiranju informacija u računovodstvenim registrima imovine****Nalaz**

Član 11, stav 1 i 3 Uredbe MF br. 02/2013 o upravljanju nefinansijskom imovinom u budžetskim organizacijama propisano je da "Ne finansijska kapitalna imovina koja se nalazi u fazi tekućeg investicije ili u fazi izgradnje treba biti evidentirana u knjigovodstvenom registru u kategoriji tekućih investicije", „Nakon završetka procesa investicije, ne finansijska kapitalna imovina će biti klasifikovana kao ne finansijska imovina u upotrebi. Od trenutka kada je imovina spremna za upotrebu, primenjivaće se i amortizacija“.

Dok, prema članu 8, tački 4, stoji da glavni administrativni službenik, odlukom, formira Komisiju za prijem ne finansijske imovine, koji je odgovoran za proveru količine, kvaliteta, vrste i vrednosti ne finansijske imovine primljene i dokumentovane u zapisniku koji je u skladu sa ugovorom ili nalogom za kupovinu.

Tokom revizije, identifikovali smo netačnosti u evidentiranju i ažuriranju informacija u računovodstvenom registru imovine u sledećim slučajevima:

- Transfer izvršen u iznosu od 5,120,000€ u okviru sporazuma između opštine Priština i UNDP-a za modernizaciju obrazovanja kroz inovacije i kulturno nasleđe, registrovan je u registrima imovine kao imovina u upotrebi - kulturni objekti. Ovaj projekat još nije završen i opština još nije primila odgovarajuća sredstva. Kao rezultat toga, registracija ove imovine kao imovine u upotrebi nije u skladu sa zahtevima za registraciju kapitalne imovine.
- Tokom testiranja kapitalne imovine, primetili smo da je vrednost prijavljena u GFI-u precenjena za 3,220,349€ u sledećim slučajevima:

Ukupno 44 jedinice imovine, vredne 2,486,110€, koje pripadaju 11 kapitalnih projekata završenih od 2016. do 2018. godine, evidentirane su kao tekuće investicije iako je trebalo da budu klasifikovane kao imovina u upotrebi i da se amortizacija primeni po neto vrednosti od 745,234€. U ovom slučaju, imovina je bila precenjena za 745,234€;

Projekat u iznosu od 2,000,000€, koji se odnosi na aktivnost merenja centralnog grejanja, u okviru projekta energetske efikasnosti na Kosovu, ostao je registrovan kao tekuća investicija u registrima imovine. Ovaj projekat je registrovan na osnovu sporazuma potpisanog 2021. godine između Opštine i Milenijum Fondacije Kosova (MFK), sa ciljem podrške usluzi merenja toplote za korisnike priključene na mrežu Termokosa i završen je 2022. godine;

- Prema uslovima ovog sporazuma, imovina kupljena u okviru projekta ostaje na raspolaganju preduzeću Termokos i, kao rezultat toga, ne bi trebalo da se pojavljuje u registrima ISUJFK-a kao opštinska imovina. U ovom slučaju, imovina je bila precenjena za 2,000,000€;

Dve situacije evidentirane kao tekuće investicije u iznosu od 200,000€ ostale su evidentirane u ovoj kategoriji, iako su odgovarajući projekti završeni 2016. godine i njihova vrednost je već bila uključena u registar imovine u upotrebi sa ukupnom neto vrednošću od 496,194€. Kao takve, trebalo bi ih sakriti. U ovom slučaju, imovina je bila precenjena za 200,000€;

Takođe, dve situacije za kapitalni projekat evidentiran u 2024. godini, u iznosu od 180,704€, kao tekuće investicije, ostale su u ovoj kategoriji uprkos činjenici da su evidentirane kao sredstva u upotrebi u iznosu od 512,434€. U ovom slučaju, imovina je bila precenjena za 180,704€;

Za ovo poslednje, službenik imovine se obratio Trezoru radi njihovog rešavanja, ali zahtev nije bio baš jasan i kao rezultat toga ove situacije su dva puta evidentirane, što je dovelo do njihovog dvostrukog odraza u registrima imovine; i

- Tri situacije u iznosu od 94,411€, evidentirane kao tekuće investicije u 2018. godini, zapravo su pogrešno klasifikovana isplata i ne predstavljaju kapitalnu imovinu. U ovom slučaju, imovina je bila precenjena za 94,411€.

Utvrđeni nedostaci su rezultat neuspeha unutrašnjih kontrola u procesu upravljanja imovinom i velikog opterećenja u radu jednog službenika za imovinu.

Uticaj

Gore navedeni nedostaci utiču na fer prikazivanje stanja imovine u finansijskim izveštajima i rizikuju njeno loše upravljanje.

Preporuka B3

Predsednik treba da obezbedi preduzimanje konkretnih mera za poboljšanje upravljanja opštinskom imovinom, garantujući da se registracija, klasifikacija i ažuriranje sve imovine vrši u skladu sa stvarnim stanjem i zakonskim zahtevima. Takođe, treba razmotriti potrebu za povećanjem ljudskih kapaciteta u ovoj oblasti, sa ciljem

efikasnijeg i preciznijeg upravljanja imovinom.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.2 Pitanja koja utiču na zaključenje usklađenosti

Pitanje A2 - Nepravilnosti u procesu upravljanja subvencijama za privatne javne vrtiće

Nalaz

Dana 23.11.2018. godine, Predsednik opštine je odobrio odluku o subvencionisanju roditelja koji upisuju svoju decu u vrtiće zasnovano na zajednicu u opštini Priština. Prema ovoj odluci, subvencija se raspodeljuje na osnovu mesečnih prihoda roditelja. Tačkom 5. odluke utvrđeno je da procenu zahteva i donošenje odluke o koristi subvencije trebaju obaviti predstavnik Opštine i dva predstavnika rasadnika. Direkcija za obrazovanje i Direkcija za finansije su odgovorne za sprovođenje odluke.

Prema članu 35, stav 7 unutrašnje uredbe vrtića, roditelji koji imaju prihod manji od 1.000€ biće subvencionisani od strane Opštine Priština na sledeći način: roditelji koji imaju prihod do 500€, Opština će im subvencionisati sa 50€ po detetu; roditelji koji imaju prihod do 700€ biće subvencionisani od strane Opštine sa 30€ po detetu, roditelji koji imaju prihod do 800€ biće subvencionisani od strane Opštine sa 20€ po detetu, a roditelji koji imaju prihod preko 1.000€ mesečno i oni koji vode individualna poslovanja neće biti subvencionisani od Opštine.

Dok član 5 navodi da Komisiju za verifikaciju dokumentacije čine administrator, predsednik Saveta za vrtić i predstavnik opštine. Članom 8. propisano je da izvršni direktor vrtića donosi konačnu odluku o dodeli subvencija.

Tokom 2024. godine, opština Priština je isplatila 58,820€ subvencija za javno-privatnu baštu Botanika. U ovom procesu, tokom revizije, utvrđeno je nekoliko nepravilnosti vezanih za nesprovođenje zakonskih zahteva i nedostatak kontrole od strane nadležnih direkcija, i to:

- Komisija za verifikaciju i procenu dokumentacije nije bila funkcionalna tokom 2024. godine. Predstavnik Opštine nije učestvovao u procesu pregleda dokumentacije i odobravanja spiskova;
- Spiskove koje je pripremio vrtić, a koji su dostavljeni Opštini na isplatu, potpisao je samo upravnik vrtića, bez učešća punog sastava komisije i bez potpisa predstavnika Opštine, kako je to zahtevano odlukom Predsednika;
- Spiskovi su manipulisani prijavljivanjem netačnih prihoda roditelja koji primaju subvencije za svoju decu, tako što su na spiskove uvrštavani i deca korisnici subvencija koja nisu ispunjavala kriterijume za subvencije; I
- Primećeno je podizanje novca sa bankomata u iznosu od

46,320€.

U tom smislu, od 14 testiranih uzoraka, primetili smo da:

- sedam roditelja je platilo punu mesečnu naknadu, uprkos činjenici da je vrtić u njihovo ime primao subvencije u ukupnom iznosu od 3,900€; i
- četvero dece koja nisu pohađala vrtić tokom 2024. godine je uvršteno na spiskove i vrtić je za njih dobio subvencije u ukupnom iznosu od 3,150€.

Radi isplate subvencija, vrtić je Opštini dostavio izvod sa bankovnog računa kao dokaz za potvrdu mesečnih uplata roditelja za subvencionisanu decu. Međutim, ovaj dokaz je falsifikovan jer se podaci predstavljeni u dostavljenom bankovnom računu nisu podudarali sa stvarnim podacima o mesečnim uplatama od strane roditelja. Na primer, roditelj je platio punu mesečnu naknadu od 150€, dok je na izvodu sa bankovnog računa dostavljenom opštini ova uplata prikazana kao 50€, kako bi se opravdala dodela subvencije.

Ova situacija je nastala kao rezultat nedostataka u upravljanju i kontroli od strane Opštine, kao i nepoštovanja procedura utvrđenih odlukom Predsednika. Štaviše, utvrđen je nedostatak institucionalne odgovornosti od strane nadležnih opštinskih službenika i predstavnika vrtića, koji nisu preduzeli neophodne mere kako bi obezbedili da se proces subvencionisanja sprovodi redovno, pravedno i u skladu sa zakonskim zahtevima.

Uticaj Nedostatak nadzora nad subvencijama doprineo je zloupotrebi javnih sredstava i mogućnosti nepravednih koristi. Ova situacija ugrožava kredibilitet i svrhu javnih subvencija.

Preporuka A2 Predsednik treba obezbediti da Direkcija za obrazovanje i finansije uspostave funkcionalne mehanizme kontrole za proces subvencija, garantujući učešće i funkcionisanje komisije za verifikaciju i procenu dokumentacije u skladu sa odobrenom odlukom. Takođe, trebalo bi sprovesti potpuni pregled subvencija dodeljenih tokom 2024. godine kako bi se identifikovale i rešile neopravdane subvencije. U slučajevima kada se utvrde koristi koje su suprotne kriterijumima, treba preduzeti pravne i administrativne mere za vraćanje javnih sredstava i pozivanje na odgovornost uključenih zvaničnika.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje A3 - Primena postupaka nabavke sa pregovaranjem nije u skladu sa ZJN

Nalaz Prema članu 35. ZJN, ugovorni autoritet može da koristi pregovaračke postupke bez objavljivanja obaveštenja o ugovoru za

sprovođenje aktivnosti javne nabavke samo nakon što se pridržava ovog člana, tačka 2.1 (iii), ako, u meri u kojoj je to strogo neophodno iz razloga krajnje hitnosti izazvanih objektivno proverljivim događajima koje dotični ugovorni autoritet nije mogao razumno predvideti, taj ugovorni autoritet ne može da odobri vreme potrebno za sprovođenje bilo kog drugog postupka predviđenog ovim zakonom. Pod uslovom da se ova odredba ne može primeniti ako su okolnosti koje su stvorile ekstremnu vanrednu situaciju posledica nemarnih ili namernih radnji ili propusta ugovornog autoriteta.

Prema članu 9.4 Zakona o javnim nabavkama br. 04/L-042 propisuje se da ako je ugovorni autoritet javni organ, takav javni organ treba preduzeti razumne mere kako bi obezbedio da stavke koje zadovoljavaju te potrebe nisu dostupne ni od jednog drugog javnog organa.

Opština je koristila pregovarački postupak bez objavljivanja obaveštenja o ugovoru u tri slučaja, iako nisu bili ispunjeni zakonski uslovi za njegovu upotrebu:

- Opština je sprovela pregovarački postupak bez objavljivanja obaveštenja za ugovor “Nabavka dodatne mašinerije za sakupljanje, transport i odlaganje komunalnog otpada” u iznosu od 1,000,000€, iako nisu bili ispunjeni zakonski uslovi za korišćenje ovog postupka. Ovo je urađeno angažovanjem privatnog operatera sa jednogodišnjim mandatom, iako je opština imala aktivan “u kući” ugovor sa KRM Pastrimi za takve usluge zaključen 29.02.2024, gde je opština Priština glavni akcionar. Opština je opravdala korišćenje ove procedure na osnovu odluke o proglašenju vanrednog stanja od 14.02.2024. godine, koja je usledila nakon izveštaja koji je pripremila radna grupa osnovana 08.11.2023. godine. Ovaj izveštaj je istakao nepravilnosti u upravljanju otpadom i korišćen je kao osnova za opravdanje vanredne situacije.

Opština je odavno bila upoznata o problemima sa postojećim operaterom KRM „Pastrimi“, kroz žalbe građana i ponovljene primedbe na neizvršenje ugovornih obaveza. Ova situacija pokazuje da potreba za dodatnim angažovanjem mehanizacije nije bila nepredviđena. Ova aktivnost je takođe bila predviđena u planu javnih nabavki za 2024. godinu. RKJN je tokom praćenja dao mišljenje o ponovnom razmatranju mogućnosti izbegavanja korišćenja ove procedure kako bi se povećala transparentnost i konkurencija. Iz analiziranih dokaza vidimo da opština nije iscrpela sve mogućnosti za rešavanje situacije kroz saradnju sa KRM „Pastrimi“. Štaviše, nije dokumentovana nikakva analiza kojom bi se identifikovale alternative za poboljšanje sprovođenja postojećeg ugovora ili angažovanje

drugog javnog operatera pre angažovanja privatnog operatera.

U zvaničnom odgovoru koji je KRM „Pastrimi“ dala tokom procesa revizije, navedeno je da im nije ponuđena nikakva prilika da podnesu zvaničnu ponudu ili da budu deo formalnog procesa konkurencije. Prema preduzeću, ugovor je inicirala i zaključila direktno Opština, bez ikakve prethodne najave.

- Opština je zaključila ugovor „Izgradnja skloništa za pse lutalice – Pregovarački postupak“, vrednosti 410,000€, putem pregovaračkog postupka bez objavljivanja obaveštenja o ugovoru. Razlog za korišćenje ove procedure bila je vanredna situacija u vezi sa opasnošću koju su psi lutalice predstavljali za građane. Međutim, revizijom je utvrđeno da je ovaj ugovor zaključen kao rezultat prethodnog ugovora vrednog 187,115€, kojim je predviđena izgradnja skloništa u Slivovu, na površini od 8 ari. Potom, opština je odlučila da projekat premesti na drugu lokaciju u Ajvaliju, na manji prostor od 3,5 ara, koji se smatra pogodnijim. Pozicije u preliminarnoj proceni prvog ugovora pokazuju da projekat nije bio završen, jer nije obuhvatao neke osnovne pozicije kao što su (izgradnja objekata za pse). Kao rezultat promene lokacije i popunjavanja nekoliko pozicija, ugovoreni su dodatni poslovi koji nisu bili uključeni u početni ugovor, za koje je opština zaključila drugi ugovor putem pregovaračkog postupka.

Prema članu 35. ZJN, tačka 2.4. Zakona o javnim nabavkama, pregovarački postupak bez objavljivanja može se koristiti samo za sprovođenje ili izvršenje dodatnih radova, koji nisu bili uključeni u početni koncept prethodno dodeljenog projekta, ali koji su zbog nepredviđenih okolnosti postali neophodni, ali pod uslovom da iznos za dodatne radove koji sami ili zajedno nemaju vrednost veću od 10% početnog ugovora. U ovom slučaju, drugi ugovor je u iznosu od 410,000€, što predstavlja višak od 119,1% u poređenju sa početnim ugovorom – iznad zakonom dozvoljenog limita. Štaviše, ovaj projekat je bio uključen u plan nabavki u iznosu od 450,000€, što ukazuje da nije bila u pitanju nepredviđena situacija. Ovo ukazuje da korišćenje pregovaračkog postupka u ovom slučaju nije bilo razumno i suprotno zakonskim zahtevima za javne nabavke. Opština je trebalo da primeni otvoreni postupak javne nabavke, poštujući principe konkurencije i transparentnosti.

- Opština je zaključila ugovor „Renoviranje obrazovnih ustanova - Bifei“ u iznosu od 849,306,96€, putem pregovaračkog postupka bez objavljivanja obaveštenja o ugovoru. Odluka Predsednika od 29.07.2024. godine, kojom se odobrava

celodnevni nastavni program u pet škola u Prištini, korišćena je kao opravdanje za korišćenje ove procedure. Ovo obrazloženje je takođe pomenuto u obaveštenju o ugovoru (RKJN), ali nije predviđeno u planu javnih nabavki. Međutim, iz revizije smo zaključili da potreba za renoviranjem bifea ne predstavlja nepredvidivu ili izuzetnu okolnost, kako je to propisano zakonom o javnim nabavkama da bi se opravdala upotreba pregovaračkog postupka bez objavljivanja. Odluka o uvođenju celodnevne nastave nije bila rezultat ekstremnih vanrednih situacija izazvanih objektivno proverljivim događajima koji se nisu mogli predvideti. Shodno tome, korišćenje pregovaračkog postupka u ovom slučaju je u suprotnosti sa zakonskim zahtevima za ovu vrstu postupka. Opština je trebalo da primeni otvoreni postupak, obezbeđujući konkurenciju i transparentnost u javnim nabavkama.

Propusti u planiranju, neblagovremeno rešavanje situacija i nedostatak koordinisanih akcija od strane Opštine doveli su do nepravednog korišćenja pregovaračkog postupka bez objavljivanja, zaobilazeći konkurentske postupke predviđene zakonom.

Uticaj

Korišćenje pregovaračkog postupka bez objavljivanja oštećuje konkurenciju i transparentnost u javnim nabavkama, stvarajući rizik od favorizovanja, neadekvatnog upravljanja javnim sredstvima i smanjujući poverenje javnosti u sistem javnih nabavki. Ne ugovaranje usluga koje pružaju javne vlasti dovodi do toga da opština ugovara te usluge po višoj ceni.

Preporuka A3

Predsednik treba da obezbedi da se pregovarački postupak bez objavljivanja koristi samo u izuzetnim slučajevima i u potpunosti u skladu sa uslovima utvrđenim zakonskim zahtevima. Pre angažovanja privatnih operatera, kapacitete treba pregledati sa javnim vlastima, a napore za saradnju sa njima treba dokumentovati.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje A4 - Zaključenje ugovornih obaveza bez dovoljnih sredstava

Nalaz

Član 12, stav 7 Zakona br. 08/L-260 o budžetskim izdvajanjima za Budžet Republike Kosovo, za 2024. godinu, ograničenja obaveza i rashoda, Potpisivanje ugovora za višegodišnje kapitalne projekte vrše BO samo u slučajevima kada su takvi rashodi za ukupne troškove projekta predviđeni zakonom o budžetu za fiskalnu 2024. godinu i za naredne dve (2) godine, tabela 4.2 Finansiranje opštinskih kapitalnih investicija, planirano finansiranje projekata i dodeljeni iznos koji se treba realizovati u roku od tri godine.

Tokom revizije, primetili smo da je Opština potpisala ugovor za

projekat "izgradnja Centra za socijalni rad" u iznosu od 2,898,964€, sa rokom za završetak radova od 240 kalendarskih dana. Prema Zakonu o budžetu, Opština je imala izdvojena budžetska sredstva za ovaj projekat za period 2024-2026, u ukupnom iznosu od 1,500,000€, što znači da je preuzela ugovorne obaveze bez dovoljnog budžetskog pokrića, u iznosu od 1,398,964€.

Takođe, uočena je neslaganja u dokumentima za planiranje projekta u Izjavi o potrebama i raspoloživosti sredstava jer je projektovana vrednost od 2,916,477€, što prevazilazi budžetiranu vrednost projekta, dok je u planu nabavki za 2024. godinu ovaj projekat bio planiran da se realizuje samo u iznosu od 500,000€.

Do toga je došlo zbog neuspeha kontrola prilikom pokretanja postupaka nabavke, kao i zbog nedostatka pravilnog planiranja budžeta za određene projekte.

Uticaj

Sklapanje finansijskih obaveza bez obezbeđivanja potrebnih sredstava, utiče na povećanje neplaćenih finansijskih obaveza i troškova sprovođenja i zaobilazi budžetski zakon ili budžetske implikacije za tekuću i narednu godinu.

Preporuka A4

Predsednik treba da obezbedi da su sve neophodne kontrole na snazi u svakom trenutku, tako da se pre pokretanja postupaka javnih nabavki obezbedi da su kapitalni projekti uključeni u zakon o budžetskim izdvajanjima i da postoje dovoljna budžetska sredstva dodeljena zakonom o budžetskim izdvajanjima za sve zaključene ugovore.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje A5 – Pokretanje postupaka javnih nabavki bez izdavanja građevinskih dozvola

Nalaz

Prema članu 5, stav 1.1 Zakona o izgradnji, navodi se da su vrste gradnje novogradnja (uključujući postavljanje), rekonstrukcija, popravka - renoviranje, sanacija - unapređenje (nije potrebna građevinska dozvola), građevinski radovi usmereni na zaštitu nepokretnih spomenika kulturne baštine, rušenje, izgradnja pejzaža i postavljanje ili podizanje privremenih objekata.

Član 19. ovog zakona navodi da opštine izdaju građevinske dozvole za I i II kategoriju gradnje.

Ako nadležni organ proceni da građevinska dokumentacija nije izrađena u skladu sa uslovima građenja i odredbama ovog zakona, Zakonika i Zakona o zaštiti kulturnog nasleđa, uključujući i posebno zaštićena područja, neće izdati građevinsku dozvolu.

Tokom revizije, identifikovana su dva slučaja gde su dozvole za izvođenje radova izdate nakon potpisivanja ugovora. Ti slučajevi su:

- U slučaju izgradnje Centra za socijalni rad, sa ugovornom vrednošću od 2,898,964€, građevinska dozvola je izdata 20.02.2025. godine, dok je ugovor o realizaciji projekta potpisan 26.11.2024. godine. Iako u ovom slučaju radovi nisu započeti bez građevinske dozvole, postupak je sproveden kršeći zakonski poredak, jer je dozvola dokument kao preduslov za potpisivanje ugovora; i
- U projektu izgradnje puta u naselju Kodra e Trimave, sa ugovornom vrednošću od 598,764€, navedeno je da su radovi počeli 22.07.2024. godine, dok je odluka o davanju saglasnosti od strane Direkcije za urbanizam izdata 01.08.2024. godine, odnosno nakon početka radova i nakon potpisivanja ugovora 03.07.2024. godine.

Važno je napomenuti da su u oba slučaja zahtevi za građevinske dozvole od Direkcije za kapitalne investicije i upravljanje ugovorima podneti nakon početka postupaka javnih nabavki (obaveštenja o ugovoru), što ukazuje na nedostatak planiranja i poštovanja pravilnog proceduralnog toka.

Do tih situacija je došlo kao rezultat nedostataka u planiranju projekata i nedostatka efikasnih mehanizama unutrašnje kontrole kako bi se obezbedilo da je potrebna dokumentacija pripremljena i proverena pre pokretanja postupaka nabavke i zaključivanja ugovora.

Uticaj

Gore navedeni nedostaci ugrožavaju zakonitost i održivost izgradnje kapitalnih projekata, povećavaju mogućnost troškova kroz aneks ugovora ili tehničke izmene tokom implementacije, rizikuju kašnjenja u realizaciji projekta i stvaraju mogućnosti za otkazivanje ili ponavljanje postupaka zbog nedostatka potrebne pravne dokumentacije.

Preporuka A5

Opština treba da obezbedi da nijedan postupak javne nabavke za građevinske projekte ne započne bez prethodnog dobijanja građevinske dozvole, u skladu sa zahtevima Zakona o izgradnji. Takođe, trebalo bi ojačati mehanizme unutrašnje kontrole i uspostaviti jasne zahteve za saradnju između relevantnih direkcija kako bi se dozvole za početak radova izdale pre pokretanja postupaka javne nabavke i potpisivanja ugovora.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje A6 - Ugovaranje i isplate u obliku avansa u suprotnosti sa Zakonom o javnim nabavkama i Zakonom o budžetu**Nalaz**

Prema članu 3 Zakona br. 04/L-042 o javnim nabavkama, Ugovorni autoritet može biti izuzet od primene postupaka i odredbi zakona samo ako: bi njihova primena ugrozila legitimnu tajnu ili bezbednosni interes, i ako je Vlada dala saglasnost da se ugovor isključi iz delokruga zakona zbog zahteva za posebnim bezbednosnim merama ili klasifikacije stvari kao državne tajne. Ovo izuzeće primenjuje se samo u skladu sa Zakonom o pristupu javnim dokumentima i neće se primenjivati na: postdiplomske ili stručne obuke radnika, usluge zastupanja u hrani i piću, ugovore o koncesijama regulisane Zakonom o JPP i kupovinu ili zakup nepokretne imovine, osim ako zakonom nije drugačije određeno.

Članom 13. Zakona o budžetu br. 08/L-260 za 2024. godinu, predviđeno je da BO mogu da isplaćuju avanse izvođačima radova za kapitalne projekte i za robu i usluge do petnaest procenata (15%) vrednosti ugovora. Takva isplata može se izvršiti samo na osnovu pravno zaključenog ugovora, čija je vrednost veća od deset hiljada€ (10,000€) i koja je dostignuta u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

Prema članu 21, tački 2 Finansijske uredbe br. 01/2013 – trošenje javnog novca, rashodi koji ne zahtevaju nabavku su: plate, rashodi plaćeni gotovinom i sitnim novcem; avansi za putovanje; komunalije subvencije i transferi i transakcije između direkcija. U međuvremenu, član 23, tačka 2 ovog pravila predviđa da izveštaj o prijemu robe/usluga od strane ovlašćenog službenika ili komisije treba biti dostavljen Kancelariji za budžet i finansije (zajedno sa ugovorom i nalogom za kupovinu).

Prema članu 3. sporazuma Opštine sa UNDP-om, doprinos će administrirati UNDP u skladu sa propisima, pravilima, politikama i procedurama UNDP-a, primenjujući svoje procedure za izvršenje svojih projekata, a prema članu 6. ovog sporazuma, doprinos će biti predmet isključivo internih i eksternih procedura revizije predviđenih finansijskim propisima, pravilima, politikama i procedurama UNDP-a. U međuvremenu, prema članu 5 sporazuma, vlasništvo nad opremom, zalihama i drugom imovinom finansiranom doprinosom preći će na UNDP. Pitanja koja se odnose na prenos vlasništva od strane UNDP-a biće određena u skladu sa relevantnim politikama i procedurama UNDP-a.

- Opština je, dana 05.09.2024. godine, zaključila ugovorni sporazum sa UNDP-om za realizaciju projekata: 1. Izgradnja multifunkcionalne dvorane (Cigłana); i 2. Koncertna dvorana bivšeg objekta Germija. (Modernizacija obrazovanja kroz inovacije i nasleđe). Planirano je da ovi projekti budu završeni do 31. avgusta 2025. godine. Ovim

sporazumom, Opština je sa UNDP-om pristala da uplati vrednost od 5,120,000€ u obliku avansa u zamenu za projekat. Dok bi, prema izveštaju UNDP-a o napretku, ova druga strana učestvovala sa samo 100,000€, iznos koji uopšte nije bio uključen u sporazum. Upravljanje i odgovornost za sprovođenje procedura za izvršenje projekta dodeljeni su UNDP-u.

Ovim sporazumom je bio u suprotnosti Zakon o javnim nabavkama i Zakonom o budžetu za 2024. godinu, jer je Opština delegirala sve odgovornosti za razvoj postupaka javnih nabavki UNDP-u, ali je takođe sva sredstva prebacila UNDP-u u obliku avansa.

Štaviše, proces prenosa sredstava je sproveden bez izveštaja o prijemu robe, radova i usluga.

Transfer ukupne vrednosti sredstava od 5,120,000€ izvršen je na sledeći način:

- U septembru, 3 isplate u iznosu od 900,000€,
- U oktobru 3 isplate u iznosu od 1,200,000€,
- U novembru, 2 isplate u iznosu od 300,000€; i
- U decembru, 3 isplate u iznosu od 2,720,000€.

Dana 19. februara 2025. godine sastavljen je tromesečni izveštaj o napretku projekta, koji obuhvata period septembar - decembar 2024. godine, kroz koji smo konstatovali da projekat gotovo da još nije ni počeo. Opština takođe potvrđuje putem elektronske komunikacije da je projekat još uvek u početnoj fazi projektovanja.

Pokrenuli smo postupak fizičkog pregleda kako bismo proverili napredak radova, snabdevanja i usluga, ali prema rečima Opštine, projekti za rehabilitaciju zgrade Germija i objekta Ciglana su još uvek u fazi projektovanja i radovi nisu počeli.

- Dana 07.05.2024. godine, Opština je potpisala sporazum o finansiranju sa UNDP-om za projekat „Institucionalno jačanje opštine Priština“, u iznosu od 80,000€ za ugovaranje posebnih usluga za angažovanje stručnjaka. Plaćanje je izvršeno iz kategorije robe i usluga bez primene postupaka javne nabavke i u obliku avansa, dok nedostaju dokazi koji bi opravdali prijem usluga.

Opština je podnela samo opšti tromesečni izveštaj o napretku, koji nije datiran, nije dokumentovan, ne sadrži detaljne tehničke ili narativne informacije o uslugama koje su pružili angažovani stručnjaci (stručnjak za upravljanje imovinom, stručnjak za urbanističko

planiranje, pravna pitanja). Pored toga, nedostaju pojedinačni ugovori, izveštaji o angažovanju i dokazi o isplatama za ove stručnjake, što onemogućava istinsku proveru njihovog doprinosa projektu.

Do toga je došlo kao rezultat izbegavanja sprovođenja zakonskih zahteva za ugovaranje i prihvatanje radova i usluga, i kao posledica slabih unutrašnjih kontrola. Takođe, sporazumi o saradnji nisu sadržali jasne specifikacije o pravima i obavezama strana, ostavljajući prostor za dvosmislenost u načinu sprovođenja i verifikacije pruženih usluga.

Uticaj

Realizacija isplata ne pridržavajući se Zakonu o javnim nabavkama, Zakona o budžetu i drugih relevantnih procedura, kao što su; Izveštaji o prijemu radova ili usluga oštećuje principe konkurencije i transparentnosti u upravljanju javnim sredstvima. To omogućava zaobilaženje nadzora i nekontrolisano korišćenje ovih sredstava, ugrožavajući postizanje cilja i loše upravljanje sredstvima. Takođe, takva praksa prenosa sredstava kršeći važeći zakonski okvir otvara velike mogućnosti za trošenje budžeta bez ostvarivanja vrednosti za novac.

Preporuka A6

Predsednik treba obezbediti da se trošenje javnih sredstava vrši u potpunosti u skladu sa važećim zakonskim propisima o upravljanju javnim finansijama. Svako ugovaranje radova ili usluga treba se sprovesti kroz redovne postupke javne nabavke, dok svaka isplata treba biti zasnovano na izveštaju o prijemu robe ili usluga.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje A7 - Zaključenje ugovora za projektovanje uprkos postojanju postojećeg ugovora za slične usluge

Nalaz

Dana 27.03.2023. godine, Opština je potpisala ugovor pod nazivom "Konsultantske usluge za uspostavljanje arhitektonske službe prestonice za potrebe Opštine Priština" u iznosu od 12,000,000€. Ovaj ugovor obuhvata pripremu za standardizaciju i projektovanje građevinskih projekata, urbanističkih planova i mapa zoniranja. Takođe obuhvata konsultantske usluge i arhitektonske projekte za hitne potrebe glavnog grada, organizovanje takmičenja, izložbi, angažovanje timova za procenu, stručne usluge podrške za potrebe direkcija itd.

Tokom revizije, primetili smo da je Opština dana 21.02.2024. godine potpisala ugovor u iznosu od 1,200,000€ za konkurs i projektovanje objekta "Umetnički i tehnološki centar – Cigłana". Ovaj ugovor obuhvata četiri kompletne faze projektovanja: razradu konceptualnog projekta, šematski projekat, projekat sprovođenja i završetak

dokumentacije prema zahtevima Direkcije za urbanizam.

Usluge uključene u ovaj ugovor su iste prirode kao one uključene u postojeći ugovor “Konsultantske usluge za uspostavljanje arhitektonske službe glavnog grada za potrebe opštine Priština” u iznosu od 12,000,000€, koji takođe pokriva takve potrebe projektovanja u zavisnosti od zahteva opštine.

Ovaj projekat nije bio predviđen u planu nabavke i nismo dobili nikakvo obrazloženje od jedinice koja je podnela zahtev.

Do toga je došlo kao rezultat nedostatka kontrola u vezi sa procenom i utvrđivanjem specifikacija projekta u procesu tendera.

Uticaj

Zaključenje ugovora o projektovanju uprkos postojanju postojećeg ugovora za slične usluge povećava rizik od preklapanja usluga i dvostrukog trošenja za iste svrhe.

Preporuka A7

Predsednik treba da obezbedi da se pre pokretanja novih ugovora sprovede temeljna analiza obuhvata postojećih ugovora, kako bi se izbeglo preklapanje i dupliranje usluga.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje A8 - Slabost u upravljanju ugovorima “U Kući”

Nalaz

Prema članu 2, tački 3 ugovora “u kući” za upravljanje Centrom za prihvatanje pasa lutilica, zaključenog između Opštine Priština i NPL „Gjelbër“, od 29.03.2024. godine, navodi se da: „Cene usluga koje se obavljaju po ovom ugovoru ne mogu se razlikovati od cena dogovorenih kroz ovaj ugovor.“ Prema članu 9. ovog ugovora, fakture se trebaju dostaviti po završetku usluga, a plaćanje se vrši tek po prijemu relevantne dokumentacije.

U međuvremenu, u članu 6 ugovora „u kući” sa NPL „Pallati i Rinisë” sh.a., zaključenog 13.07.2023. godine, kompanija je dužna da dostavlja mesečne izveštaje koje će verifikovati i pratiti ugovorni organ preko menadžera ugovora.

U tri slučaja smo utvrdili nedostatke u sprovođenju i nadzoru ugovora “u kući”:

- Tokom revizije, primetili smo da je Opština izvršila uplatu od 50,000€ po ugovoru „u kuće” sa NPL „Gjelbër” za kupovinu dva vozila za hvatanje pasa lutilica. Međutim, iz dokumentacije dostavljene tokom revizije, proizilazi da je ugovorena i plaćena vrednost vozila od strane Preduzeća za

kupovinu vozila bila 44,400€. Uprkos tome, u nalazu koji je napravio menadžer ugovora u Opštini, navedeno je da je isporuka izvršena u ukupnom iznosu od 50,000€, bez ikakvog objašnjenja za razliku u načinu na koji je preduzeće iskoristilo ta sredstva od 5,600€;

- Dokle, u stavku 19 za opremu za unutrašnju infrastrukturu (ormarići, frižider, hirurška lampa, itd.) u iznosu od 30,000€, opština izvršila uplatu na osnovu fakture i ugovora, ali je prateća dokumentacija pokazala drugačije cene od onih koje je fakturisalo preduzeće. Na primer: frižider je fakturisan na 1,635€, dok ugovor preduzeća sa izvođačem navodi 1,178€; Hirurška lampa (montirana na plafon) je fakturisana na 4,000€, dok je u ugovoru o isporuci navedena njena vrednost od 3,304€. Tokom provere na licu mesta, nije bilo moguće potvrditi isporuke zbog nedostatka tehničkih specifikacija, serijskih brojeva i prateće dokumentacije. Instalirana lampa nije bila montirana na plafon, već u odvojivoj verziji, što je u suprotnosti sa opisom na fakturi. Takođe, skoro tri meseca nakon potpisivanja ugovora (do 21.06.2024. godine), nije imenovan organ za njegov nadzor.

U oba slučaja, Opština nije imala nikakav mehanizam praćenja kako bi pratila kako je preduzeće koristilo ova dodatna sredstva.

- Tokom revizije, primetili smo da je Opština izvršila dve uplate u ukupnom iznosu od 36,108€ lokalnom javnom preduzeću „Palati i Rinisë“, za plaćanje zakupnine za sportske hale i kancelarije, namenjene razvoju kulturnih i sportskih aktivnosti. Isplata su izvršena samo na zahtev Predsednika, bez prethodnog izveštaja o prijemu od strane menadžera ugovora, kako je jasno zahtevano ugovorom. Štaviše, menadžer ugovora je imenovan sa zakašnjenjem od oko pet meseci nakon potpisivanja ugovora.

Utvrdene slabosti su nastale kao rezultat nedostatka funkcionalnog mehanizma za nadzor i kontrolu ugovora “u kuwi”. Opština nije uspostavila jasne procedure za praćenje sprovođenja ugovora, nije obezbedila blagovremeno imenovanje rukovodilaca ugovora i nije primenila kontrolu prateće dokumentacije kako bi opravdala isplata.

Utica

Gore navedene slabosti povećavaju rizik u obezbeđivanju pravilne upotrebe javnog novca. Takođe, kašnjenja u imenovanju rukovodilaca ugovora oslabila su institucionalnu kontrolu i odgovornost, dok je nedostatak mehanizama za praćenje značio da Opština nema potpune i proverljive informacije o korišćenju sredstava dodeljenih javnim preduzećima. Ovo bi takođe moglo da stvori štetne presedane za slične prakse u budućnosti.

Preporuka A8

Predsednik treba da obezbedi uspostavljanje i funkcionisanje jasnih

mehanizama za praćenje i nadzor ugovora „u kući“. Treba se garantovati da se svako plaćanje vrši tek nakon potpune tehničke, administrativne i finansijske verifikacije isporuke. Isto tako, korišćenje preostalih ili nepotrošenih sredstava treba dokumentovati i razjasniti, a treba obezbediti i blagovremeno imenovanje rukovodilaca ugovora, kako bi se sprečile slične situacije u budućnosti.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje B4 - Nepoštovanje koraka za obradu isplata

Nalaz Prema Finansijskom pravilu br. član 22. Zakona 01/2013 o trošenju javnog novca utvrđuje korake za obradu isplata, gde se prvo podnosi zahtev za kupovinu, izdaje nalog za kupovinu, primaju se roba/usluge, a zatim ekonomski operater podnosi fakturu na plaćanje.

Tokom revizije, primetili smo da ovi koraci nisu poštovani u sledećim slučajevima:

- U 31 slučaju isplata⁷ u iznosu od 4,382,079€, nisu poštovani koraci predviđeni za obradu isplata, jer su porudžbenice obrađene nakon prijema fakture; I
- U 27 slučajeva isplata u iznosu od 3,172,852€, obaveze su sastavljene i potpisane nakon prijema fakture.

Ova pojava se dogodila kao rezultat neefikasnih kontrola, zbog činjenice da odgovorni službenici nisu sprovodili zakonske procedure za trošenje javnog novca.

Uticaj Ne primenjivanje odgovarajućih kontrolnih procedura tokom procesa isplata može dovesti do toga da opština ne ispuni svoje fakturisane obaveze na vreme, što će rezultirati povećanjem neplaćenih obaveza, što će biti teret za budžet naredne godine i kašnjenjima u plaćanjima.

Preporuka B4 Predsednik treba obezbediti da odgovorni službenici poštuju korake navedene u važećim pravilima za obradu isplata, tako da se prvo angažuju sredstva, izda nalog za kupovinu, a zatim se prime roba/radovi.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje B5 – Odabir neodgovornih ekonomskih operatera tokom procene ponuda u postupcima javne nabavke

Nalaz Prema članu 59.4 ZJN, ugovorni autoritet će smatrati ponudu

odgovarajućom samo ako predmetna ponuda ispunjava sve zahteve navedene u tenderskoj dokumentaciji i u obaveštenju o ugovoru.

Uredba 001/2022 o javnim nabavkama, član 26.6, zahteva da, ako ugovorni autoritet zahteva sertifikate koje sastavljaju nezavisna tela koja obavljaju aktivnosti sertifikacije kako bi potvrdili da ekonomski operater ispunjava određene standarde kvaliteta na osnovu kosovskih, evropskih ili međunarodnih standarda, svaki član grupe treba dokazati da ispunjava relevantne standarde.

U tri (3) postupka javne nabavke, uočili smo nedostatke u procesu procene, kao što sledi:

- U konkursu za dizajn „Art & Technology Hub - Ciglana“, potpisani ugovor u iznosu od 1,200,000€ u tenderskoj dokumentaciji zahtevao je od EO. Prema članu 59.4 ZJN, ugovorni autoritet će smatrati ponudu odgovarajućom samo ako je predmetna ponuda u skladu sa svim zahtevima navedenim u tenderskoj dokumentaciji i u obaveštenju o ugovoru. Uredba 001/2022 o javnim nabavkama, član 26.6, zahteva da, ako Ugovorni autoritet zahteva sertifikate koje izrađuju nezavisna tela koja obavljaju aktivnosti sertifikacije kako bi potvrdili da ekonomski operater ispunjava određene standarde kvaliteta na osnovu kosovskih, evropskih ili međunarodnih standarda, svaki član grupe treba dokazati da ispunjava relevantne standarde. trebaju da dostave dokaze o stručnom osoblju kao što su: Dva (2) diplomirana inženjera arhitekture - master iz arhitekture (300 ECTS) sa najmanje 5 godina iskustva u projektovanju nakon diplomiranja, sa preporukama za rad slične prirode. Tokom revizije, primetili smo da predloženim kandidatima nedostaju reference koje dokazuju njihovo iskustvo na sličnim projektima. Ovo je u suprotnosti sa zahtevima navedenim u tenderskoj dokumentaciji i predstavlja nedostatak u proceni kapaciteta predloženog osoblja.

Štaviše, tokom razgovora sa relevantnim službenicima, primećeno je da je komisija za procenu analizirala samo deo koncepta projekta, a ne celokupnu dokumentaciju za ponudu kao dokumentaciju koja dokazuje ispunjenost kriterijuma tehničke i profesionalne podobnosti. Članovi komisije su izjavili da su ocenjivali samo kreativni deo (koncept), bez ulaženja u pravne i tehničke aspekte dokumentacije. Međutim, izveštaj o proceni ponuda potpisali su svi članovi komisije za procenu;

- U tenderskoj dokumentaciji za projekat “Izgradnja puteva u naselju Kodra e Trimave“, ugovor potpisan u iznosu od 598,764€ dana 08.07.2024. godine, u zahtevima o tehničkim i

profesionalnim sposobnostima, zahtevano je da EO dokaže da je sertifikovan po ISO 9001 2015. Primetili smo da je pobjednički EO doneo samo ISO sertifikate četvrtog člana konzorcijuma, ali ne i ostalih članova i vodećeg člana kako je propisano. Pored toga, za nekoliko ključnih pozicija kao što su: menadžer projekta, građevinski inženjer, geodetski inženjer i hidrotehnički inženjer, bilo je potrebno dokazano stručno iskustvo sa ugovorima o radu. Pobjednički EO je dostavio samo preporuke o radnom iskustvu, a ne ugovore; i

- U tenderskoj dokumentaciji za projekat “Renoviranje raznih društvenih centara u naseljima Kodra e Trimave, Tophane, Čafa, Aktaš, Pejton, Ulpijana“, ugovor potpisan na procenju vrednost od 100,000€, naznačena cena od 13,197€, u spisku potrebne opreme kamion sa dizalicom i kiper nosivosti min. 2 tone. Pobjednički EO je ponudio opremu za iznajmljivanje, ali broj šasije u ugovoru nije odgovarao broju u registracionoj knjizi, što dokazuje da vozilo nije bilo ono za koje je ugovoreno. Takođe, zahtev za elektroinženjera sa min. iskustvo. 5 godina nakon diplomiranja nije dokazano u skladu sa specifikacijama u tenderskoj dokumentaciji.

Ovi nedostaci su nastali zbog slabog procesa procene od strane relevantnih komisija. Nije bilo jasnog razumevanja kriterijuma navedenih u tenderskoj dokumentaciji, njihovog ispravnog tumačenja i njihove primene u skladu sa zahtevima tenderske dokumentacije.

Takođe, primećen je nedostatak unutrašnje kontrole od strane odgovornih lica radi provere usklađenosti dokumentacije i sprečavanja potpisivanja izveštaja o evaluaciji sa greškama.

Uticaj

Izbor ekonomskih operatera koji ne ispunjavaju utvrđene kriterijume može rezultirati lošim kvalitetom sprovođenja javnih ugovora, štetom po integritet procesa nabavke, nedostatkom obezbeđenja za ispunjenje obaveza ponuđača i gubitkom mogućnosti povlačenja obezbeđenja ponude u slučaju neispunjavanja ugovornih uslova.

Preporuka B5

Predsednik treba da obezbedi jačanje kontrole u oblasti javnih nabavki, kako bi se procena ponuda vršila u potpunosti u skladu sa zahtevima navedenim u tenderskoj dokumentaciji i u skladu sa zakonskim zahtevima. Takođe, preko odgovornih službenika, obezbediti da članovi komisije razumeju svoje dužnosti i odgovornosti u svojim angažmanima, i u slučaju bilo kakvih grešaka, službenici za nabavke ih identifikuju pre potpisivanja izveštaja o proceni.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje B6 - Izmene budžeta za kapitalne projekte bez odobrenja Skupštine opštine

Nalaz Prema članu 16, stav 11, Zakona o budžetu br. 08/L-260 za 2024. godinu, promene u budžetskim iznosima dodeljenim postojećim projektima kao rezultat transfera i/ili preraspodela, prikazanih u Tabeli 4.2, uključujući prenete sopstvene prihode, kao i one evidentirane u ISUJFK, trebaju biti unapred odobrene od strane Skupštine opštine.

Tokom revizije, primetili smo da su za 17 isplata kapitalnih investicija, ukupne vrednosti od 3,400,807€, sredstva uzeta iz drugih projekata odobrenih zakonom o budžetu. U 11 slučajeva⁶, u iznosu od 2,178,572€, isplate su izvršene po nalogu Predsednika, na osnovu zahteva nadležnih direkcija.

Međutim, ove izmene nisu dobile prethodno odobrenje Skupštine opštine, kako je to propisano zakonom.

Do toga je došlo zbog nepoštovanja zakonskih zahteva od strane opštinskog rukovodstva za dobijanje odobrenja Skupštine pre izmena budžeta.

Uticaj Donošenje odluka o promenama budžeta bez odobrenja Skupštine opštine slabi transparentnost i odgovornost u procesu upravljanja javnim finansijama. Ovakav pristup takođe ugrožava sprovođenje postojećih projekata, jer mogu ostati bez dovoljnog finansiranja za njihov završetak.

Preporuka B6 Predsednik treba obezbediti da sve izmene budžetskih iznosa projekata odobrenih zakonom o budžetu unapred odobri Skupština opštine, u skladu sa zakonskim zahtevima.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje B7 - Kašnjenja u realizaciji kapitalnih projekata

Nalaz Prema članu 70.23 Pravila br. 001-2022 o javnim nabavkama, menadžer ugovora će obezbediti da ekonomski operater izvrši ugovor u skladu sa uslovima navedenim u ugovoru.

Ugovori potpisani između Opštine i ekonomskih operatera precizno određuju vremenski okvir za završetak radova.

Takođe, prema članu 29. Uredbe o javnim nabavkama, utvrđeno je

da je garancija za dobro izvršenje posla namenjena podršci ispunjenju ugovora, dok član 29.6 navodi da će garancija za dobro izvršenje posla ostati važeća u periodu od trideset (30) dana nakon završetka ugovora.

U devet (9) slučajeva, primetili smo da radovi nisu izvedeni u skladu sa dinamičkim planom kako je predviđeno ugovorom. Identifikovani slučajevi su:

- Ugovor „Konkurs za projektovanje - Tunel“ u iznosu od 1,200,000€ potpisan je 21.02.2024. godine sa rokom završetka od 9 meseci od datuma potpisivanja ugovora, ali još uvek nije bio završen. Kao rezultat kašnjenja, obezbeđenje bankarskog izvršenja u iznosu od 120,000€ isteklo je 21.12.2024. godine;
- Ugovor „Izgradnja mostova u zapadnom delu centralne obilaznice“ u iznosu od 3,298,455€, datum potpisivanja ugovora je 14.03.2024. sa datumom završetka radova 120 kalendarskih dana od potpisivanja ugovora, do trenutka kada smo bili u reviziji još uvek nije bio završen;
- Ugovor „Implementacija plana mobilnosti“ u iznosu od 727,167€ još uvek nije bio završen, dok je dinamički plan bio 120 dana od datuma potpisivanja ugovora 25.03.2023. godine;
- Ugovor „Izgradnja škole 7. septembar“ sa ugovorenom vrednošću od 1,878,000€ i dva aneks ugovora od 55,635,30€ i 132,100€ - datum potpisivanja osnovnog ugovora 23.03.2023. i drugog aneksa 17.09.2024. sa rokom od 210 dana, odnosno 30 dana još nije završeno;
- Ugovor „Rekonstrukcija ulica Mic Sokoli i 27. novembar - Lot 1“ ugovorene vrednosti od 378,816€, sa dinamičkim planom od 120 dana od datuma potpisivanja ugovora 02.08.2023. godine još uvek nije bio zaključen;
- Ugovor „Izgradnja krila puta Muharem Fejza“ vrednosti 486,448€, sa dinamičkim planom od 90 dana od datuma potpisivanja ugovora 08.05.2023. godine, još uvek nije bio završen;
- Ugovor „Izgradnja skloništa - parka za pse - Pregovarački postupak“ sa ugovorenom vrednošću od 410,000€, još uvek nije bio zaključen, iako je dinamički plan bio 60 dana od datuma potpisivanja ugovora 17.09.2024. godine, još uvek nije bio zaključen;
- Ugovor „Izgradnja kolektora na produženju puta B (faza 4) sa ugovornom vrednošću od 399,700€, još uvek nije bio završen, iako je dinamičkim planom rok završetka radova 60

kalendarskih dana od datuma potpisivanja ugovora 22.04.2024. godine, još uvek nije bio završen; i

- Ugovor „Izgradnja sportskih terena u opštini Priština - Teren u Ajvaliji“ ugovorene vrednosti od 262,930€, još uvek nije bio završen, iako je prema dinamičkom planu to 90 kalendarskih dana od datuma potpisivanja ugovora 08.11.2023.

Kašnjenja u realizaciji projekata nastala su kao rezultat zastoja u radovima zbog pojave potreba za dodatnim radovima, zaključivanja ugovora bez opremljenosti građevinskim dozvolama, postavljanja rokova za realizaciju projekata bez odgovarajuće analize, kao i neusklađenosti između projekata i ugovornih pozicija sa stvarnošću. U međuvremenu, ne produženje roka za obezbeđivanje izvršenja ugrožava rok za ispunjenje ugovora.

Uticaj

Kašnjenja u realizaciji projekata utiču na neuspeh u ostvarivanju ciljeva opštine i nemogućnost korišćenja ovih projekata koji su u službi građana opštine.

U međuvremenu, istekom roka pokrića obezbeđenja za izvršenje do završetka projekta rizikuje se da opština neće imati pokriće za potencijalne štete i troškove, i onemogućava se izricanje bilo kakve moguće kazne operaterima u slučajevima kada ugovor nije ispunjen.

Preporuka B7

Predsednik treba da obezbedi da su pre pokretanja radnih projekata ispunjeni uslovi za realizaciju projekta, kao što su dobijanje potrebnih radnih dozvola, rešavanje imovinskih pitanja, pravilno izrada izvođenja projekata kako bi se minimizirali nepredviđeni zahtevi za radove i jačanje kontrole u kontinuiranom nadzoru napretka projekta, tako da se radovi izvode prema dinamičkim planovima i da garancije izvršenja koje pružaju ekonomski operateri pokrivaju period do 30 dana nakon završetka ugovora.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje B8 - Izmene ugovornih uslova bez odgovarajućih odobrenja

Nalaz

Prema članu 71.1 Uredbe o javnim nabavkama br. 001/2022, Izmjena ugovora odnosi se na promenu uslova dodeljenog ugovora. Promenu ugovora inicira Rukovodilac ugovora. U slučaju ugovora o radu, potrebna je prethodna saglasnost projektanta.

Izmjena ugovora neće biti izdata ekonomskom operateru pre nego što dobije odobrenje od strane GAS i obaveže sredstva za izmenjeni ugovor.

Primetili smo da je u deset (10) identifikovanih ugovora o radu došlo do promena u izvršenim količinama na nekoliko pozicija, povećavajući/smanjujući ugovorenu količinu ili u nekim slučajevima uopšte ne izvršavajući ugovorene pozicije, ali bez povećanja ukupne ugovorne cene, što su odobrili rukovodioci ugovora. Za ove izmene nije bilo izmene ugovora.

Promene ugovorenih količina došle su u sledećim ugovorima:

- Kod ugovora „Izgradnja puta A - prvi deo“ vrednosti 8,497,801€, došlo je do povećanja realizovanih količina na pet ugovornih pozicija u iznosu od 102,307€, odnosno do 284% povećanja količina na ugovorenim pozicijama;
- Kod ugovora „Implementacija plana mobilnosti u iznosu od 727,167€“ došlo je do povećanja realizovanih količina na 11 ugovornih pozicija u iznosu od 85,078€, odnosno do 181% povećanja količina na ugovorenim pozicijama;
- Kod ugovora „Uređenje groblja mučenika u Viti i Mareci - Priština“ u iznosu od 537,892€, došlo je do povećanja realizovanih količina kod 14 ugovorenih pozicija gde je povećanje iznosilo 4,518€, odnosno do 694% količine za ugovorene pozicije;
- U ugovoru „Izgradnja puteva Prugovc-Lebane-Barilevo“ vrednosti 264,470€, povećanje ugovorenih količina na 17 pozicija u iznosu od 4.816€, odnosno do 24% količine za ugovorene pozicije;
- Kod ugovora „Rekonstrukcija puteva na ulicama Mic Sokoli i 27. novembar“ vrednog 378,816€, došlo je do povećanja količine u dve ugovorene pozicije sa ukupnom vrednošću od 10,529€, odnosno do 68% količine za ugovorene pozicije;
- Kod ugovora „Renoviranje prostora lokacije na Sunčevom bregu – Direkcija za puteve Prištine“, vrednosti 417,638€, došlo je do povećanja količine kod 12 ugovorenih pozicija, vrednosti 66,661€, odnosno do 456% količine za ugovorene pozicije;
- Kod ugovora „Izgradnja krila puta Muharem Fejza“ vrednog 486,448€, došlo je do povećanja količine na sedam pozicija u iznosu od 24.118€, odnosno do 2,745% povećanja količina na ugovorenim pozicijama;
- Kod ugovora „Izgradnja puta u Radaševcima“ vrednosti 253,366€, došlo je do povećanja količine na tri pozicije u iznosu od 2,612€, odnosno do 15,76% povećanja količina na

ugovorenim pozicijama;

- Kod ugovora „Izgradnja aneksa škole Pavaresija“ u iznosu od 879,554€ došlo je do povećanja na četiri pozicije u iznosu od 13,201€ ili do 311%; i
- Kod ugovora „Izgradnja tribine za fudbalski klub “KF Ramiz Sadiku“ vrednog 199,386€, došlo je do povećanja količine kod devet pozicija u iznosu od 5,264€, odnosno do 153,7% povećanja količina kod ugovorenih pozicija.

Do toga je došlo kao rezultat nefunkcionalnih kontrola u upravljanju ugovorima, nedostatka pravilnog planiranja projekata i promena uslova na terenu sa namerom da se projekti čine više funkcionalni.

Uticaj

Izmene ugovorenog predmera, u odsustvu odgovarajućih odobrenja i dokaza da su za ove promene sprovedene specifične analize, rizikuje da sprovođenje radova neće biti u skladu sa zahtevima projekta i stvara mogućnost za manipulaciju pozicijama i količinama početne ponude. To bi posledično moglo dovesti do prekoračenja ugovora.

Preporuka B8

Predsednik treba da ojača pozivanje na odgovornost u vezi sa upravljanjem kapitalnim projektima, obezbeđujući da se za sve izmene uslova ugovora sprovedu procedure za dobijanje potrebnih odobrenja u skladu sa važećim pravilima o javnim nabavkama i izmene ugovora u skladu sa izvršenim izmenama.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje B9 - Realizacija količina u javnim okvirnim ugovorima, neslaganje sa ponderom navedenog u tenderskoj dokumentaciji

Nalaz

Prema članu 17.35 Uredbe br. 001/2022 o javnim nabavkama, kad god Ugovorni autoritet ne zna indikativne količine, ugovore sa jediničnim cenama, UA treba da odredi pondere na osnovu važnosti svake „kategorije usluga“ kako bi UA mogao da utvrdi koja je ponuda sa najnižom cenom na osnovu bodovanja.

Shodno tome, ponderisanje artikala treba se vršiti na osnovu težine i važnosti odgovarajuće kategorije, što znači da ostvarena (potrošena) količina ne može i ne bi trebalo da se razlikuje od odnosa ponderisanja datog u tenderskoj dokumentaciji.

Menadžer ugovora ostaje odgovoran za jasno prikazivanje da je naručena i potrošena količina u skladu sa datom težinom i stvarnim potrebama UA.

U tri (3) javna okvirna ugovora sa jediničnim cenama, potrošena vrednost za određenu kategoriju, identifikovani su slučajevi gde je potrošena vrednost za određenu kategoriju premašila dozvoljenu vrednost na osnovu ponderisanja prema ugovoru. To su sledeći ugovori:

- U ugovoru „Izgradnja zaštitnih ograda za mobilnost“ procenjene vrednosti od 1,200,000€, kategorija B specifikacija je ponderisana sa 40% vrednosti ugovora ili nadoknadom troškova do 480,000€, dok je prekoračena realizacijom u iznosu od 889,613€ ili 74% vrednosti ugovora;
- U ugovoru „Investicije i regulacija javnih prostora faza II“ sa indikativnom vrednošću od 1,000,000€ i ukupnom cenom od 55,091€, kategorija A specifikacija je ponderisana sa 60% ugovora ili je prekoračen dozvoljeni iznos do 600,000€, što je realizovano u iznosu od 767,851€ ili 79%.

Dok je kategorija B, ponderisana sa 40% ili 400,000€ od vrednosti ugovora, realizovana sa 513,790€ ili 51%.

Štaviše, ukupne isplate su dostigle 1,281,641€, što predstavlja višak od 28% vrednosti ugovora. Ovo je u suprotnosti sa pravnim principom da se kod ponderisanih okvirnih ugovora tolerancija plus/minus 30% ne primenjuje kao kod ugovora sa indikativnim količinama; i

- U ugovoru „Horizontalna i vertikalna signalizacija lot II“, sa indikativnom vrednošću od 450,000€, kategorija A specifikacija je ponderisana sa 80% ugovora ili dodatkom troškova do 360,000€, dok je prekoračena realizacijom u iznosu od 535,409€ ili 119% vrednosti ugovora.

Do ovih prekoračenja došlo je kao rezultat lošeg planiranja potreba, nepravilnog određivanja težine kategorija na osnovu važnosti radova/usluga u tenderskoj dokumentaciji i nedostatka kontrole od strane rukovodilaca ugovora tokom realizacije ugovora.

Uticaj

Prekoračenje dozvoljenih količina prema težini koja im je dodeljena u tenderskoj dokumentaciji i u ugovoru, utiče na nedostatak transparentnosti u donošenju odluka za izbor ponude sa najnižom cenom.

To se dešava zato što je odluka o dodeli ugovora bila zasnovana na uravnoteženoj strukturi cena prema predviđenim težinama, dok se u sprovođenju oni ne poštuju.

Kao rezultat toga, opština ugrožava planiranje budžeta, ulazeći u dodatne nepredviđene obaveze.

Preporuka B9

Predsednik treba da obezbedi, preko jedinica koje podnose zahteve, da se tokom pripreme zahteva za tender izvrši tačna procena stvarnih potreba opštine i da ponderi navedeni u tenderskoj dokumentaciji odražavaju važnost i očekivani obim usluga koje treba da se izvrše u praksi. Tokom sprovođenja ugovora, menadžeri ugovora prate sprovođenje u skladu sa odobrenim težinama, kako bi se obezbedila potpuna usklađenost sa zakonskim zahtevima i budžetskim ciljevima.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)**Pitanje B10 - Kašnjenja u plaćanju faktura i dodatni troškovi za opštinu kao rezultat izvršenja isplata putem sudskih i izvršnih odluka****Nalaz**

Prema članu 39 ZUJFO, utvrđeno je da je finansijski direktor budžetske organizacije odgovoran za obezbeđivanje da se svaka važeća faktura i zahtev za plaćanje za robu i usluge isporučene i/ili izvršene radove za budžetsku organizaciju plate u roku od 30 kalendarskih dana nakon prijema fakture ili zahteva za plaćanje. Dok, prema članu 40 ZUJFO, fakturu može direktno izvršiti Trezor nakon prijema konačnog naloga od suda/izvršitelja.

Iz testiranih uzoraka, utvrdili smo da je Opština u 2024. godini isplatila 1,074,473€ na ime kamata i postupaka izvršenja, kao rezultat isplata po sudskim odlukama. Ukupno, isplata, uključujući dug i kamatu, iznosila su 3,511,845€, od čega je 250,405€ plaćeno za robu i usluge, a 3,261,440€ za kapitalne investicije.

Takođe, testiranjem uzoraka u tri (3) slučaja kapitalnih investicija ukupne vrednosti od 330,332€, i u robama i uslugama u devet (9) testiranih slučajeva ukupne vrednosti od 812,859€, primetili smo da su fakture kasnile sa plaćanjem, nakon zakonskog roka od 30 dana. Kašnjenja u plaćanju kretala su se od 12 do 316 dana.

Do toga je došlo zbog neadekvatnih kontrola u izvršenju isplata i upravljanju javnim ugovorima, nedostatka finansijskih sredstava jer su neki ugovori zaključeni bez dovoljnih sredstava, i kašnjenja u završetku predmeta.

Uticaj

Kašnjenja u plaćanju faktura, a samim tim i isplata izvršena putem sudskih odluka, otežavaju sprovođenje budžeta prema planovima i uzrokuju dodatne troškove u budžetu Opštine.

Preporuka B10

Predsednik treba da pojača kontrole nad upravljanjem fakturama, obezbeđujući da se isplata vrše u zakonski utvrđenom roku.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje B11 - Subvencionisanje nevladinih organizacija bez javnih poziva

Nalaz Prema članu 2.1 Uredbe MF-br. 04/2017 – O kriterijumima i standardima za javno finansiranje nevladinih organizacija (NVO), predviđeno je da se finansiranje projekata i programa NVO vrši po javnom pozivu, a koji ispunjavaju kriterijume Uredbe.

Opština je dodelila subvenciju Košarkaškom klubu „Sigal Priština“ u iznosu od 50,000€, bez objavljivanja javnog poziva i bez zaključivanja ugovora sa korisnikom. Subvencija je odobrena samo odlukom Skupštine opštine.

Do toga je došlo zbog neuspeha unutrašnjih kontrola i nedostatka odgovornosti za sprovođenje zakonskih zahteva u vezi sa subvencijama za nevladine organizacije.

Uticaj Dodela subvencija bez javnog poziva oštećuje transparentnost i konkurenciju, isključujući druge nevladine organizacije iz mogućnosti da se ravnopravno prijave. Štaviše, nedostatak potpisanog sporazuma pre isplate rizikuje da korisnik ne bude zakonski obavezan da ispuni ciljeve i uslove finansiranja, što bi moglo negativno uticati na upravljanje javnim sredstvima.

Preporuka B11 Predsednik treba da obezbedi da se prilikom pružanja finansijske podrške nevladinim organizacijama, javni pozivi primenjuju u skladu sa zahtevima važećeg propisa. Takođe, obezbediti da se potpisivanje ugovora između opštine i korisnika obavi pre isplate sredstava.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.3 Ostala pitanja finansijskog upravljanja i usklađenosti

2.3.1 Prihodi

Prihodi koje je opština Priština ostvarila u 2024. godini iznosili su 32,342,571€. Oni se odnose na prihode od poreza na imovinu, poreza na građevinske dozvole, administrativnih poreza, prihoda od poslovne aktivnosti, prihoda od poreza na legalizaciju, poreza na otpad i prihoda od poreza na infrastrukturu. Pored sopstvenih prihoda, opština je takođe primila indirektno prihode prikupljene sa centralnog nivoa u iznosu od 4,624,345€ (saobraćajne kazne 4,414,963€, sudski prihodi u iznosu od 209,382€).

Pitanje B12 - Kašnjenja u razmatranju zahteva za građevinske dozvole i ekološke dozvole

Nalaz Prema članu 17, tački 1.2 Zakona br. 04/L-110 o izgradnji, građevinska dozvola treba biti izdata u roku od 30 dana od prijema zahteva za kategoriju I i u roku od 45 dana za kategorije II i III.

Takođe, prema članu 11 Administrativnog uputstva br. 01/2017 o izdavanju opštinskih ekoloških dozvola, odluka o odobravanju ili odbijanju opštinske ekološke dozvole treba biti doneta u roku od 30 dana od dana prijema zahteva, potpisana od strane direktora nadležne direkcije.

U 14 testiranih slučajeva, primetili smo da Opština nije poštovala zakonske rokove za razmatranje zahteva za građevinske i ekološke dozvole.

Kašnjenja u preispitivanju građevinskih dozvola kretala su se i do 22 meseca, dok su kašnjenja u vezi sa ekološkim dozvolama bila i do 6 meseci, što je duže od rokova predviđenih zakonom.

Do ovih kašnjenja je došlo kao rezultat neispravnog funkcionisanja unutrašnjih kontrola i nedostatka nadzora.

Uticaj Kašnjenje u pregledu zahteva za dozvole negativno utiče na kašnjenje u naplati prihoda od ovih usluga, kao i na nedostatak redovnih i blagovremenih usluga za građane.

Preporuka B12 Predsednik treba da analizira uzroke kašnjenja u razmatranju građevinskih i ekoloških dozvola i da preduzme mere kako bi se obezbedilo da se one preispituju u zakonski utvrđenim rokovima.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje B13 - Korišćenje javne imovine bez naknade i sa isteklim ugovorima**Nalaz**

Zakon br. 03/L-040 o lokalnoj samoupravi utvrđuje da opštine imaju pravo da daju pod zakup opštinsku pokretnu i nepokretnu imovinu, u skladu sa važećim zakonskim odredbama.

Tokom 2023. godine, opštinske komisije određene za verifikaciju i procenu ugovora o obezbeđivanju nepokretne opštinske imovine sastavile su izveštaje i dale konkretne preporuke, uključujući: trenutno oslobađanje zauzetih prostorija, obezbeđivanje opštinske imovine u skladu sa važećim zakonima za istekle ugovore, retroaktivno plaćanje zakupnine za korišćeno zemljište i oslobađanje imovine koju su korisnici zauzeli bez pravne dokumentacije.

U vezi sa ovim preporukama, Skupština opštine je usvojila uredbu o davanju opštinske imovine na korišćenje do 1 godine. Međutim, nakon provere zakonitosti od strane Ministarstva za lokalnu samoupravu (MLGA), uredba je vraćena na ponovno razmatranje.

Uprkos tome, Opština nije preduzela nikakve druge konkretne mere za sprovođenje preporuka čak ni tokom 2024. godine.

Nedostatak dovoljnih kontrola i efikasnog praćenja od strane nadležnih direkcija doveo je do toga da preporuke komisije i skupštine nisu blagovremeno i na odgovarajući način rešavane.

Uticaj

Nesprovođenje preporuka i nedostatak konkretnih akcija rizikuje da će korisnici nastaviti da zloupotrebljavaju javnu imovinu, dok će opština gubiti prihode na koje ima pravo, što negativno utiče na lokalni budžet i održivo upravljanje prihodima.

Preporuka B13

Predsednik treba da obezbedi da se preporuke koje daju nadležne komisije i koje je odobrila Skupština opštine sprovedu u utvrđenim rokovima, u skladu sa važećim zakonskim propisima.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.3.2 Plate i dnevnice

Konačni budžet za plate i dnevnice iznosio je 43,893,367€, dok je potrošeno 43,879,580€, odnosno 99% budžeta. Broj pozicija odobrenih prema zakonu o budžetu bio je 4871 zaposlenih, dok je na kraju godine broj zaposlenih bio 4718.

Pitanje A9 – Nedostatak dokaza o prisustvu na poslu

Nalaz

Član 17 tačka 1 Uredbe (VRK) br. 04/2024 o radnom vremenu, odmorima i prisustvu javnih službenika propisuje da je „Javni funkcioner dužan da se registruje u elektronskoj evidenciji prisustva“, a tačka 3 „Kada to nije moguće iz tehničkih razloga, prisustvo javnog službenika na poslu vrši se putem registracije u evidenciji“.

Iz uzoraka testiranih tokom revizije plata i dnevnice, utvrdili smo da:

- U šest (6) slučajeva nije bilo moguće pružiti dokaz o prisustvu službenika na poslu, putem elektronskog sistema ili knjiga evidencije.
- Takođe, u četiri (4) slučaja nadoknade za prekovremeni rad, nije bilo dokaza o prisustvu koji dokazuju obavljanje prekovremenog rada. U jednom od ovih slučajeva, identifikovan je službenik koji se uopšte nije pojavio u sistemu ulaska/izlaska za mesec septembar 2024. godine, dok je postojala odluka o premeštaju u drugu budžetsku organizaciju od 01.09.2024. godine. Uprkos tome, primio je punu platu za septembar i oktobar, u iznosu od 1,452€.

Prema rečima službenika za osoblje, dosije za obradu je stigao u kancelariju za plate u novembru 2024. godine, sa dva meseca zakašnjenja.

Do toga je došlo zato što Opština nije obezbedila potpunu implementaciju sistema za evidenciju prisustva za sve javne službenike. Ovaj nedostatak se uglavnom primećuje na nivou menadžmenta i rukovodećeg osoblja. Štaviše, unutrašnje kontrole u vezi sa blagovremenom komunikacijom i obradom promena u sistemu obračuna plata su slabe, a nedostaje i sistematska verifikacija prateće dokumentacije za dodatne isplate.

Uticaj

Nedostatak evidencije prisustva u elektronskom sistemu ili alternativnih dokaza stvara rizik da će se plate obrađivati bez stvarnog pokrivenosti rada. Takođe, isplate prekovremenog rada bez prateće dokumentacije negativno utiču na finansijsku efikasnost, odgovornost i pouzdanost sistema upravljanja osobljem i javnim sredstvima.

Preporuka A9 Predsednik treba da obezbedi punu funkcionalnost elektronske evidencije prisustva za sve službenike, bez izuzetaka, i da preduzme mere za redovnu i nezavisnu proveru evidencije prisustva. Takođe, trebalo bi ojačati unutrašnje kontrole u odeljenju za obračun zarada, kako bi se sve promene u statusu službenika odražavale u realnom vremenu, a plate se obrađivale samo za period kada postoji zakonska i dokumentovana obaveza. U slučajevima kada su izvršena neopravdana isplata, treba se utvrditi konkretan način njihovog vraćanja u budžet Opštine.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje A10 - Ne ažuriranje na osnovu zakona ugovora o radu za javne službenike

Nalaz Član 34 Uredbe (VRK) br. 06/2024 o klasifikaciji radnih mesta u civilnoj službi propisuje da su „Institucije u okviru ove uredbe dužne da pripreme klasifikaciju i grupisanje radnih mesta u skladu sa ovom uredbom i katalogom radnih mesta, najkasnije u roku od tri (3) meseca od stupanja na snagu ove uredbe“.

Takođe, član 102 tačka Zakona br. 08/l-197 o javne službenike propisuje da “Po stupanju na snagu ovog zakona, sve institucije su obavezne da pripreme i dostave akte o imenovanju i/ili ugovore o radu na potpisivanje aktuelnim službenicima“.

Tokom revizije, primetili smo da Opština još uvek nije izradila pravilnik o sistematizaciji i klasifikaciji radnih mesta, kao preduslov za usklađivanje ugovora o radu sa novim zakonskim okvirom. Od 70 testiranih ugovora, u 46 slučajeva ugovori nisu bili ažurirani u pogledu koeficijenata i drugih elemenata navedenih u Zakonu o javnim funkcionerima.

Kao posledica toga, javni službenici i dalje imaju ugovore koji nisu usklađeni sa važećim zakonom i propisima. Prema informacijama dobijenim od nadležnih zvaničnika, osnovana je komisija za izradu uredbe, a dokument je u fazi finalizacije.

Ne ažuriranje ugovora je rezultat neblagovremene izrade uredbe o sistematizaciji i klasifikaciji radnih mesta, što je preduslov za sprovođenje Zakona o javnim funkcionerima u pogledu ugovora i novih koeficijenata.

Uticaj Ne ažuriranje ugovora o radu i nepoštovanje novog sistema koeficijenata prouzrokovalo je nepoštovanje zakonskih zahteva i rezultiralo je netačnim uključivanjem pozicija u strukturu plata.

Preporuka A10 Predsednik treba da ubrza finalizaciju i usvajanje uredbe o

sistematizaciji i klasifikaciji radnih mesta, kako bi se omogućilo ažuriranje ugovora o radu u skladu sa Zakonom o javnim funkcionerima.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.3.3 Robe i usluge i komunalije

Konačni budžet za robe i usluge iznosio je 32,884,446€, dok je potrošeno 32,726,680€, odnosno oko 99% budžeta. Oni se uglavnom odnose na troškove projektovanja i konsultacija, popravke i održavanja, kupovinu opreme, troškove transporta itd..

Pitanje A11 – Slabosti u upravljanju projektima putem elektronske platforme za e-nab

Nalaz Član 70.24 tačka (f) Uredbe br. 001/2022 o javnim nabavkama, predviđa da menadžeri ugovora “Obezbeđuju da se svi zapisi o upravljanju ugovorima pripremaju, održavaju i arhiviraju u modulu za upravljanje ugovorima u elektronskom sistemu nabavki.”

- Sprovedeni testovi su pokazali da u osam (8)⁸ slučajeva upravljanje ugovorima i procena učinka izvođača radova nisu sprovedeni putem elektronskog sistema za e-nabavke.

Nekorišćenje sistema se dogodilo kao rezultat zaobilaženja procedure utvrđene uredbom, zbog nedostatka administrativne odgovornosti službenika zaduženih za upravljanje ugovorima.

Uticaj Ne vođenje ugovora putem elektronskog sistema za e-nabavke može dovesti do lošeg upravljanja ugovorima i ne pruža dovoljno mogućnosti menadžmentu ili drugim ovlašćenim korisnicima da dobiju informacije u realnom vremenu u vezi sa napretkom i upravljanjem učinkom ugovora.

Preporuka A11 Predsednik treba da obezbedi da se svi ugovori upravljaju i dokumentuju putem modula za upravljanje ugovorima u sistemu elektronskih javnih nabavki u skladu sa zakonskim zahtevima. Takođe, treba preduzeti mere za jačanje administrativne discipline i internog nadzora, kako bi odgovorni službenici ispunjavali obaveze koje proizilaze iz važećeg zakonodavstva.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.3.4 Kapitalna i nekapitalna imovina

Prikazana vrednost kapitalne imovine u GFI je 2,551,789,039€, nekapitalne imovine 3,423,170€, kao i zaliha 1,218,304€.

Pitanje B14 - Slabosti u popisu imovine i izveštavanju o imovini ispod 1.000€ i zaliham

Nalaz Član 19 stav 4.3 Uredbe br. 02/2013 – o upravljanju nefinansijskom imovinom u budžetskim organizacijama, propisuje da: Odgovornost Komisije za popis ne finansijske imovine je takođe “Upoređivanje popisanog stanja sa stanjem u registrima ne finansijske imovine”.

Dok, prema članu 24, nakon usklađivanja statusa popisa i procene sa statusom registara ne finansijske imovine, status ne finansijske imovine treba biti deo godišnjih finansijskih izveštaja u skladu sa Finansijskim pravilom za godišnje finansijske izveštaje.

Prema članu 6, tački 3 ove uredbe, ne kapitalna imovina i zalihe trebaju biti registrovane i upravljane programom e-imovina.

Tokom revizije u vezi sa upravljanjem imovinom, uočili smo sledeće nedostatke:

- Opština je sprovela proces popisa u nekoliko relevantnih direkcija, međutim, ovaj proces nije sproveden u Direkciji za kulturu, sport i javne usluge. Štaviše, nije pripremljen sažeti izveštaj o popisu imovine koji bi omogućio poređenje i usklađivanje stanja sa postojećim registrima imovine, kako je to propisano članovima 19 i 24 Uredbe.

- Takođe, imovina vredna ispod 1,000€ i zalihe nisu prijavljene ove godine u finansijskim izveštajima putem sistema e-imovina, uprkos formiranju komisije za registraciju i završetku njenog rada u decembru 2024. godine. Registracija imovine je obavljena u sistemu, ali finansijsko izveštavanje se zasniva na ručnim registrima (eksel), koje vodi službenik za imovinu.

Prema ovom poslednjem, izveštavanje putem e-imovine nije bilo moguće zbog nedostatka podataka koje su neki direktori procenili od strane nadležne komisije, kao i zbog nedostatka unosa podataka u sistem za kupovine u 2024. godini; i

- Od isplate u iznosu od 24,482€, samo 14,841€ je evidentirano u Eksel evidenciji kao imovina ispod 1,000€. U međuvremenu, iznos od 9,641€, koji pripada potrošnom materijalu poslatom Direkciji za obrazovanje, uopšte nije evidentiran u registru inventara.

Ovi nedostaci su rezultat nedostatka koordinacije između direkcija i službenika odgovornih za imovinu, kao i nedostatka zajedničkog pristupa upravljanju imovinom.

Takođe, ne uključivanje nekih jedinica u proces popisa ukazuje na nedostatak odgovornosti u sprovođenju zakonskih zahteva.

Uticaj

Ne uključivanje svih organizacionih jedinica u proces popisa i nedostatak sažetka izveštaja ugrožava tačnost i potpunost podataka o imovini u godišnjim finansijskim izveštajima.

Nepotpuna registracija u sistemu e-imovine slabi efikasnu kontrolu i upravljanje ne kapitalnom imovinom, dok korišćenje ručnih registara povećava rizik od grešaka, nedoslednosti i nedostatka transparentnosti.

Preporuka B14

Predsednik treba obezbediti da proces popisa obuhvati sve organizacione jedinice i da se sastavi sažeti izveštaj koji odražava stvarno stanje imovine. Takođe, treba preduzeti konkretne radnje za jačanje saradnje između relevantnih direkcija i službenika, kao i obezbediti da se sva ne kapitalna imovina i zalihe registruju i prijavljuju putem sistema e-imovina, u skladu sa zakonskim zahtevima i važećim uredbama.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.3.5 Potraživanja

Opština Priština je u finansijskim izveštajima za 2024. godinu obelodanila potraživanja u iznosu od 85,693,408€. Ova vrednost se uglavnom sastoji od poreza na imovinu u iznosu od 49,214,027€, taksa na otpad u iznosu od 14,828.952€, takse za građevinske dozvole u iznosu od 11,494,887€ i ostalih taksi u iznosu od 10,155,542€. Tokom 2024. godine, potraživanja po osnovu poreza na imovinu povećana su za 8,925,184€ ili 22% u poređenju sa 2023. godinom.

Pitanje C1 - Ne naplata dugova od takse na otpad

Nalaz Prema članu 18, tački 1 Uredbe o upravljanju otpadom opštine Priština, od 01.12.2023. godine, u slučaju da dužnik ne plati naknadu za otpad, opština ima pravo da pokrene pravne mere putem sudske postupke pred nadležnim sudom ili preko privatnih izvršitelja, radi naplate nenaplaćenih dugova.

Računi potraživanja za 2024. godinu iznosili su ukupno 85,693.408€, od čega se 14,828,951€ ili 17% odnosi na nenaplaćene takse za otpad. Opština nije preduzela nikakve konkretne mere tokom 2024. godine da naplati ova dugovanja, kako je to propisano propisima.

Ova situacija je rezultat nedostatka aktivnog učešća nadležnog direkcija u preduzimanju neophodnih mera za naplatu dugova, kao i nedostatka jasnog mehanizma za praćenje dužnika.

Utica Ne naplata prihoda od naknada za otpad smanjuje kapacitet opštine da generiše sopstvene prihode, što negativno utiče na opštinski budžet i sprovođenje projekata finansiranih ovim sredstvima.

Preporuka C1 Predsednik treba da obezbedi jačanje mehanizama kontrole i delovanja u procesu naplate dugova, koristeći sva raspoloživa pravna sredstva, uključujući postupke izvršenja i sudske postupke, kako bi se povećala efikasnost u upravljanju sopstvenim prihodima.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.3.6 Funkcija interne revizije

Jedinica za internu reviziju (JIR) u opštini Priština radi sa pet zaposlenih – direktorom JIR-a i četiri revizora. Za 2024. godinu, ova jedinica je izradila godišnji plan rada na osnovu strateškog plana, gde je planirano 8 redovnih revizija i jedna po zahtevu, od kojih su sve redovne revizije završene, a koje su se odnosile na procedure upravljanja javnim nabavkama u Opštini, ekskurzije, inspekcije, upravljanje medicinskom opremom, izvršenje budžeta u Direkciji za obrazovanje i Direkciji za kapitalne investicije i upravljanje ugovorima, vozni park i upravljanje subvencijama u Direkciji za poljoprivredu. U ovim izveštajima je dato ukupno 42 preporuke. Od njih, 22 su sprovedene, 12 je bilo u toku, a 8 nije sprovedeno. Period obuhvaćen izveštajima JIR uglavnom je obuhvatao prethodnu godinu do trenutka završetka odgovarajuće revizije. Odbor za reviziju održao je šest sastanaka tokom 2024. godine, gde su takođe sastavljeni zapisnici u kojima su pregledani izveštaji, nalazi, preporuke JIR-a i njihov napredak.

Pitanje A12 - Nedostatak akcionih planova i nedostaci u procesu provere sprovođenja preporuka

Nalaz

Prema članu 23, tački 1.3 Zakona br. 06/021 o unutrašnjoj kontroli javnih finansija, rukovodilac subjekta javnog sektora obezbeđuje sprovođenje dogovorenih preporuka za internu reviziju.

Dok je, prema članu 9, tački 7 Uredbe VRK br. 01/2019 o uspostavljanju i sprovođenju funkcije interne revizije u subjektu javnog sektora, interni revizori sistematski prate sprovođenje preporuka u skladu sa akcionim planom koji je odobrio rukovodilac subjekta javnog sektora.

Od osam (8) izveštaja interne revizije, samo pet direkcija je pripremio akcione planove za rešavanje preporuka. Jedinica za internu reviziju (JIR) je u svojim izveštajima o internoj reviziji dala 42 preporuke, od kojih je samo 22 sprovedeno u delo, dok osam (8) preporuka uopšte nije obraćeno, a 12 drugih je bilo u procesu sprovođenja.

Nedostatak akcionih planova doprineo je teškoćama u praćenju sprovođenja preporuka i stvorio je prepreke tokom pripreme godišnjeg izveštaja Jedinice za koordinaciju i harmonizaciju interne revizije (JKHIR).

Takođe, nije jasno kako je JIR pratila proces sprovođenja preporuka, jer nismo bili u mogućnosti da proverimo prijavljene podatke o broju sprovedenih preporuka. Ovo stvara neizvesnost u pogledu izveštavanja o napretku i ukazuje na potrebu za jasnijim i dokumentovanim mehanizmom za praćenje i izveštavanje o sprovođenju preporuka interne revizije.

Ovi nedostaci su rezultat nedostatka posvećenosti rukovodstva i

revidiranih jedinica da se pozabave i poboljšaju funkcionisanje unutrašnje kontrole.

Nekorišćenje dokumentovanog mehanizma za praćenje sprovođenja preporuka dovelo je do nedostatka tačnog i proverljivog pregleda napretka u sprovođenju preporuka.

Uticaj

Gore navedena pitanja mogu ugroziti pouzdanost unutrašnjih kontrola, ograničiti mogućnost procene efikasnosti mera koje je preduzelo rukovodstvo i sprečiti donošenje informisanih odluka za poboljšanje procesa. To takođe rizikuje ponavljanje istih slabosti iz godine u godinu.

Preporuka A12

Predsednik treba da obezbedi da svi revidirani direktorati pripreme i dostave akcione planove za rešavanje preporuka JIR-a, u skladu sa relevantnim uputstvima. Dokle, JIR treba da razvije i sprovodi jasnu i dokumentovanu proceduru za praćenje i izveštavanje o napretku datih preporuka, na osnovu proverljivih informacija.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

3 Sažeta informacija o planiranju i izvršenju budžeta

U ovom poglavlju smo prikazali sažete informacije o izvorima budžetskih fondova, potrošnju fondova i prikupljanju prihoda, prema ekonomskim kategorijama. Ovo je istaknuto u sledećim tabelama i grafikonima:

Tabela 1. Troškovi prema izvorima budžetskih fondova (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ⁷	2024 Troškovi	2023 Troškovi	2022 Troškovi
Izvori fondova	123,699,998	171,772,332	138,197,295	114,195,436	87,375,438
Grant Vlade – Budžet	83,921,030	87,152,973	84,136,708	70,033,925	58,872,924
Finansiranje putem zaduživanja	0	0	0	0	624,289
Finansiranje putem zaduživanja – investiciona klauzula	1,000,000	1,000,000	969,980	0	0
Prenete iz prethodne godine	0	44,770,569	30,405,135	25,056,184	16,043,271
Sopstveni prihodi	38,778,968	38,778,968	22,671,402	19,105,328	11,831,886
Unutrašnje donacije	0	34,554	0	0	1,500
Spoljne donacije	0	35,268	14,070	0	1,567

Konačni budžet opštine Priština je veći od početnog budžeta za 48,072,334€ ili 39%. Ovo povećanje budžeta rezultat je odluka Vlade o izdvajanju budžetskih sredstava u iznosu od 3,231,942€, uključivanja prihoda prenetih iz prethodnih godina u iznosu od 44,770,569€ i donacija u iznosu od 69,822€ u konačni budžet.

Opština je u 2024. godini potrošila 80,4% konačnog budžeta ili 138,197,295€, što je povećanje od 12,2% u odnosu na prethodnu godinu. Međutim, objašnjenja za trenutnu poziciju detaljno su navedena u nastavku.

Vredi napomenuti da je Trezor, iz različitih ekonomskih kategorija, prema izvršnim/sudskim odlukama, izvršio isplate u iznosu od 10,582,839€, za obaveze koje proizilaze iz kolektivnih ugovora, deo za eksproprijacije i za ekonomske operatere.

Tabela 2. Potrošnja fondova prema ekonomskim kategorijama (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2024 Troškovi	2023 Troškovi	2022 Troškovi
Potrošnja fondova prema ekonomskim kategorijama	123,699,998	171,772,332	138,197,295	114,195,436	87,375,438
Plate i dnevnice	40,499,674	43,893,367	43,879,580	39,574,435	32,700,638
Roba i usluge	28,200,000	29,883,101	29,833,925	29,344,958	26,396,100
Komunalije	3,000,000	3,001,345	2,892,755	2,607,669	2,517,257
Subvencije i transferi	5,500,000	5,747,022	5,232,457	5,143,898	7,396,124
Kapitalne investicije	46,350,325	89,247,497	56,358,577	37,524,476	18,365,319
Rezerve	150,000	0	0	0	0

Opština je imala budžetske promene po kategorijama. Međutim, sva kretanja/promene su bile podržane relevantnim odlukama Ministarstva finansija i Vlade.

Objašnjenja o budžetskim izmenama su prikazana u nastavku:

- Konačni budžet za plate i dnevnice u poređenju sa početnim budžetom povećan je za 3,393,693€. Konačni budžet se sastoji od vladine donacije od 43,731,616€, zatim sopstvenih prihoda od 150,000€ i spoljnih donacija od 11,751€. Za period januar - decembar 2024. godine, izvršenje budžeta je 99,9%;

- Konačni budžet za robe i usluge u poređenju sa početnim budžetom povećan je za 1,683,101€. Veći deo ovog budžeta sastoji se od vladinog granta od 22.862.000€, sopstvenih prihoda od 5,338,000€, prenetih prihoda od 1,676,132€ i donacija u iznosu od 6,969€; Do kraja 2024. godine, izvršenje budžeta je bilo 99,8%;

- Konačni budžet za komunalije u poređenju sa početnim budžetom imao je povećanje od 1,345€ od prenetih sopstvenih prihoda u iznosu od 1,345€. Do kraja godine, izvršenje budžeta je bilo 96,4%;

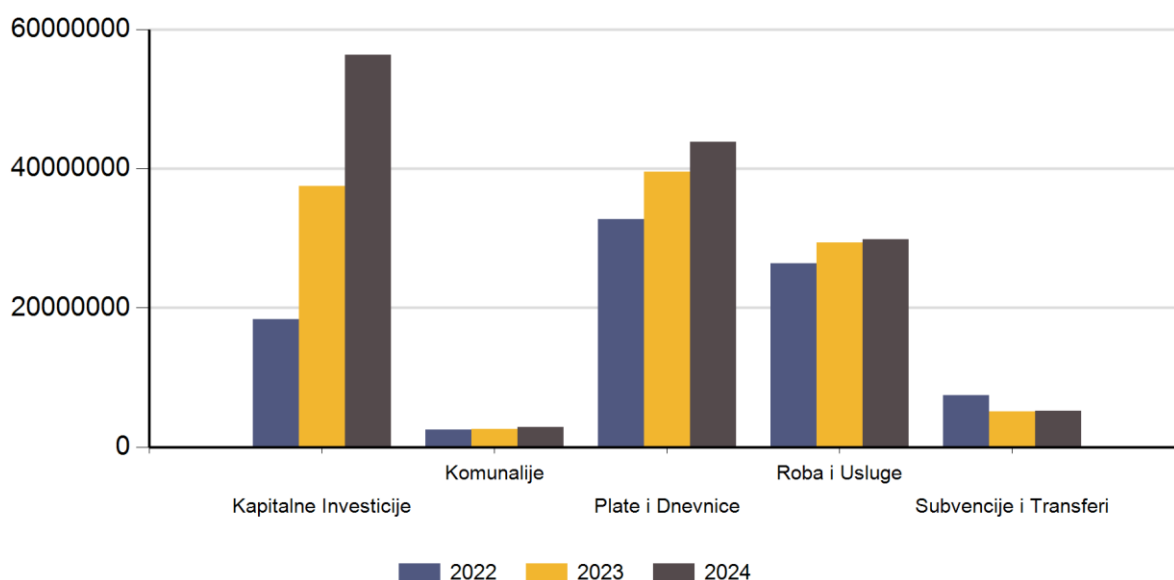
- Konačni budžet za subvencije i transfere u poređenju sa početnim budžetom povećan je za 247,022€. Ovaj budžet se sastoji od vladinih sredstava od 3,000,000€, sopstvenih prihoda od 2,500,000€, sopstvenih prihoda za transfere od 213,114€ i internih donacija od 33,908€. Izvršenje budžeta na kraju godine bilo je 91%;

- Konačni budžet za kapitalne investicije u poređenju sa početnim budžetom imao je povećanje od 42,897,172€. Ovaj budžet se sastoji od fonda za zaduživanje od 1,000,000€, vladinog fonda od 14,559,357€, sopstvenih prihoda od 30,940,968€, sopstvenih prihoda za transfere od 42,729,978€ i donacija od 17,194€. Do kraja godine, opština je uspjela da potroši samo 56,358,577€ ili 63,1%. Od ovog iznosa, isplata u

iznosu od 19,784,921€ ili 35% izvršena su samo u decembru.

Ovo nedovoljno izvršenje budžeta prvobitno je rezultat potpisivanja ugovora u četvrtom tromesečju godine, dok su ugovori potpisani tokom 2024. godine takođe nailazili na prepreke u sprovođenju u odnosu na dinamički plan od samog početka zbog neispunjavanja uslova za početak radova, kao što su neuspeh u dobijanju potrebnih dozvola, problemi sa eksproprijacijom, neplanirani radovi kao rezultat lošeg dizajna projekta itd.

Grafikon 1. Rashodi po ekonomskim kategorijama tokom godina 2022-2024

Prihodi koje je opština Priština ostvarila u 2024. godini iznosili su 32,342,571€. Oni se odnose na prihode od poreza na imovinu, poreze na građevinske dozvole, administrativne takse, prihode od poslovnih aktivnosti, prihode od poreza na legalizaciju, takse na otpad i prihode od takse na infrastrukturu. Za 2024. godinu, Opština je planirala prihode u iznosu od 38,778,968€. U poređenju sa prošlom godinom, nivo naplate prihoda je smanjen za 2,385,633€. Povećanje naplate prihoda tokom godine bilo je kod prihoda od poreza na imovinu od 6,16%.

Pored ovog iznosa, prihodi od saobraćajnih kazni i sudskih kazni iznosili su 4,624,421€, koje prikupljaju Ministarstvo unutrašnjih poslova (MUP) i Sudski savet Kosova (SSK) i dodeljuju se opštini za rashode. Ovi prihodi nisu uključeni u tabelu ispod, jer ih planiraju i sprovode resorna ministarstva.

Tabela 3. Prihodi (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2024 Prijemi	2023 Prijemi	2022 Prijemi
Ukupno prihodi	38,778,968	38,778,968	32,342,571	34,728,204	31,576,156
Poreski prihodi	14,905,828	14,905,828	8,618,214	13,133,087	9,161,332
Neporeski prihodi	23,873,140	23,873,140	23,708,938	21,587,700	22,396,975
Ostali prihodi	0	0	15,419	7,417	17,848

4 Napredak u sprovođenju preporuka

Izveštaj o reviziji za javne orijentacione izbore opštine Priština iz 2023. godine rezultirao je sa 22 ključne preporuke. Opština je pripremila Akcioni plan u kojem je opisano kako će sprovesti date preporuke.

Do kraja naše revizije iz 2024. godine, osam (8) preporuka je sprovedeno; jedan (1) je bio u procesu, a 13 još nije započelo implementaciju, kao što je prikazano na grafikonu 2, ispod.

Za detaljniji opis preporuka i način kako su one tretirane pogledajte Tabelu 3 (ili Tabelu preporuka).

Grafikon 2. Napredak u sprovođenju preporuka iz prethodne godine

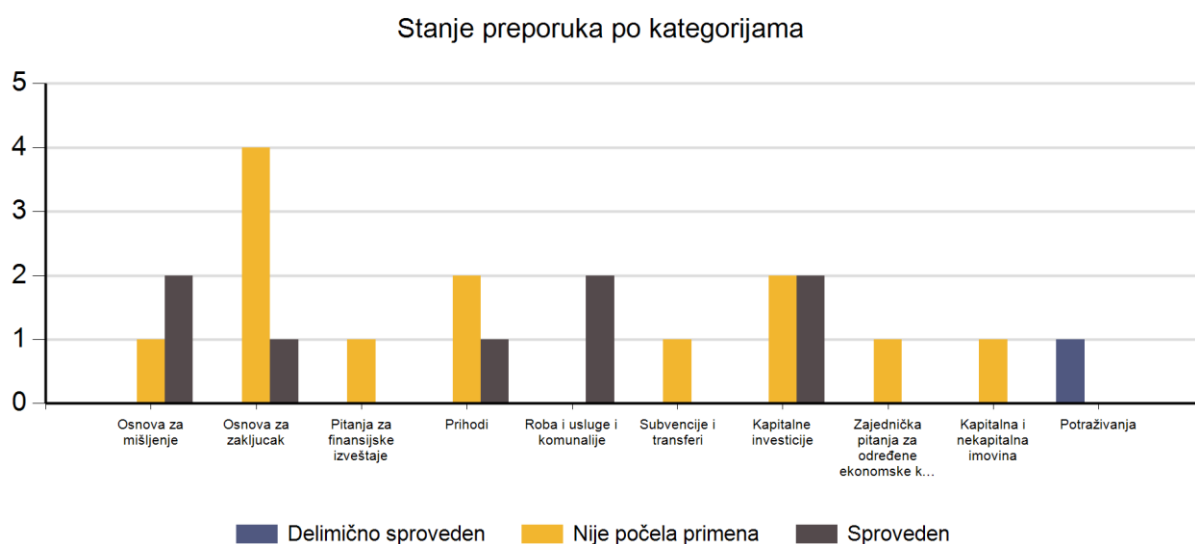

Tabela 4 Rezime preporuka iz prethodne godine

Br	Oblast revizije	Preporuke iz 2023. godine	Preduzete akcije	Status
1.	Osnova za mišljenje	Predsednik treba da obezbedi efikasne kontrole u registraciji i tačnom prikazivanju iznosa neplaćenih obaveza, u skladu sa zahtevima uredbe o finansijskom izveštavanju, kako bi se omogućilo njihovo tačno izveštavanje u GFI.	Ove godine nismo naišli na netačno prikazivanje neizmirenih obaveza u GFI .	Sprovedena
2.	Osnova za mišljenje	Predsednik treba da obezbedi da kapitalna imovina bude registrovana i izveštavana tačno i u potpunosti, u skladu sa zakonskim zahtevima.	Tokom revizije imovine, nismo naišli ni na jedan slučaj u kojem imovina nije bila registrovana u ISUJFK-u.	Sprovedena
3.	Osnova za mišljenje	Predsednik treba da obezbedi jačanje kontrole i nadzora, posebno u slučajevima kada imamo veliki obim predmeta, u upravljanju kontingentnim obavezama, kako bi finansijske informacije o kontingentnim obavezama bile obelodanjene tačno i u potpunosti.	Preporuka nije rešena, jer smo ove godine naišli i na potcenjivanje kontingentnih obaveza u GFI .	Nije počela primena
4.	Osnova za zaključak	Predsednik treba da pojača odgovornost u vezi sa upravljanjem kapitalnim projektima, osiguravajući da se za sve izmene uslova ugovora sprovedu procedure za dobijanje potrebnih odobrenja u skladu sa važećim pravilima o javnim nabavkama i izmene ugovora u skladu sa izvršenim izmenama..	Preporuka nije sprovedena jer smo ove godine naišli i na slučajeve gde su ugovorne pozicije promenjene bez odgovarajućih odobrenja.	Nije počela primena
5.	Osnova za zaključak	Predsednik treba da obezbedi jačanje kontrole u oblasti dodele i praćenja subvencija, kako bi data sredstva od strane opštine koristile samo za ciljeve subvencionisanja. Ako korisnici ne uspevaju da obrazlože korišćenje sredstava u skladu sa datim ciljem, treba preduzeti mere da korisnici vraćaju sredstva.	Tokom revizije nismo naišli na takve slučajeve.	Sprovedena

6.	Osnova za zaključak	Predsednik treba da obezbedi da za svaku izmenu u iznosima budžetskih izdvajanja za projekte koji su odobreni Zakonom o budžetu, da se dobije unapred odobrenje od strane Skupštine opštine	I ove godine Opština je vršila isplata u odsustvu odobrenja Skupštine opštine iz budžetskih iznosa drugih kapitalnih projekata.	Nije počela primena
7.	Osnova za zaključak	Predsednik treba da obezbedi da se poštuju koraci koji su utvrđeni važećim pravilima za obradu isplata od strane odgovornih službenika, tako da se prvobitno vrši obavezivanje sredstava, izdaje nalog za kupovinu, a zatim se vrši prijem robe/radova.	I ove godine smo naišli na slučajeve gde su nalog za kupovinu i obaveza obrađene nakon prijema fakture.	Nije počela primena
8.	Osnova za zaključak	Predsednik treba da obezbedi jačanje kontrola u oblasti nabavki, kako bi ocenjivanje ponuda vršilo u potpunosti u skladu sa uslovima postavljenim u tenderskom dosijeu i u skladu sa zakonskim zahtevima. Isto tako, preko odgovornih službenika da obezbedi da članovi komisija razumeju njihove dužnosti i odgovornosti u odgovarajućim angažovanjima, i u slučaju eventualnih grešaka ove da evidentiraju službenici za nabavke pre potpisivanja izveštaja o ocenjivanju.	I ove godine smo naišli na nedostatke u procesu procene ponuda, što je rezultiralo odabirom pobedničkih EO koji nisu ispunjavali kriterijume prema tenderskoj dokumentaciji.	Nije počela primena
9.	Godišnji finansijski izveštaji	Predsednik treba da obezbedi da se troškovi planiraju i realizuju u skladu sa adekvatnim ekonomskim kategorijama, u skladu sa računovodstvenim planom, za omogućavanje njihovog pravilnog izveštavanja u GFI.	Nisu preduzete nikakve mere da se rashodi pravilno klasifikuju iz neodgovarajućih kodova.	Nije počela primena
10.	Prihodi	Predsednik treba da obezbedi bolju saradnju i komunikaciju između opštinskog Odeljenja za porez na imovinu i MFRT-a kako bi se otklonile eventualne greške u podacima na procenjeni porez, ili bilo koja druga eventualna	Iz testiranih uzoraka nismo naišli na nikakve nedostatke u primeni odbitka za primarne rezidencije.	Sprovedena

		greška		
11.	Prihodi	Predsednik treba da analizira uzroke kašnjenja u razmatranju građevinskih i ekoloških dozvola, i preduzeti mere da se oni razmatranju u okviru rokova koji su utvrđeni zakonom.	Nije preduzeta nikakva akcija u tom pogledu.	Nije počela primena
12.	Prihodi	Predsednik treba da obezbedi da se preporuke date od strane relevantnih komisija, koje je usvojila skupština opštine, sprovedu što pre u skladu sa utvrđenim zahtevima.	Tokom 2024. godine nisu preduzete efikasne mere za sprovođenje zahteva nadležnih komisija.	Nije počela primena
13.	Robe i usluge i komunalije	Predsednik treba da obezbedi da se ugovori zaključuju u pravo vreme, fakturisanje i prijem radova kao i isplate za ove radove da se vrše prema ugovorenim cenama za relevantni period i ne retroaktivno.	Tokom testiranja nismo naišli na takve slučajeve.	Sprovedena
14.	Robe i usluge i komunalije	Predsednik treba da obezbedi jačanje kontrola u Odeljenju za nabavke i Direkciji za finansije kako bi obezbedio da se postupci nabavke sprovede na vreme za zaključenje ugovora o uslugama obezbeđenja kako bi se izbegle situacije isporuka van rokova ugovora koji su u suprotnosti sa zakonom.	Tokom testiranja nismo naišli na takve slučajeve.	Sprovedena
15.	Subvencije i transferi	Predsednik treba da obezbedi da prilikom finansijske podrške NVO-ima, da primenjuju javne pozive u skladu sa zahtevima važeće uredbe. Takođe, da se obezbedi da se potpisivanje ugovora između opštine i korisnika vrši pre uplate sredstava.	Opština je i ove godine dodelila subvencije nevladinim organizacijama bez primene javnog poziva.	Nije počela primena
16.	Kapitalne investicije	Predsednik treba da obezbedi, pre pokretanja projekata za radove, sa budu ispunjeni uslovi za realizaciju projekta, kao što su izdavanje neophodnih dozvola za rad, rešavanje imovinskih pitanja, izrada odgovarajućih izvrših	Nisu preduzete nikakve mere kako bi se obezbedila realizacija kapitalnih projekata prema dinamičkom	Nije počela primena

		projekata za minimiziranje uslova za nepredviđene radove, i takođe da se pojačaju kontrole u stalnom nadzoru napretka projekta, kako bi se radovi realizovali prema dinamičnim planovima i osiguranja za izvršenje koja pružaju ekonomski operateri da pokriju period do 30 dana po završetku ugovora	planu.	
17.	Kapitalne investicije	Predsednik opštine treba da obezbedi, preko jedinica koje podnose zahteve i odeljenja za nabavke, da tokom pripreme zahteva i tenderskih dosijea za okvirne javne ugovore prema ponderisanju, da ima aktivnu ulogu u utvrđivanju stvarnih potreba opštine, tako da se ovi ugovori realizuju u potpunosti u skladu sa utvrđenim ponderima u tenderskom dosijeu.	Ponovo su se pojavili slučajevi prekoračenja količina u javnim okvirnim ugovorima sa jediničnim cenama.	Nije počela primena
18.	Kapitalne investicije	Predsednik treba da obezbedi da se pozicije koje su uplaćene a koje nisu završene, završe u skladu sa ugovorom, isto tako da obezbedi da je kvalitet izvedenih radova u skladu sa ugovornim uslovima i da se oštećeni radovi poprave u skladu sa uslovima ugovora.	Tokom revizije nismo naišli na takve slučajeve.	Sprovedena
19.	Kapitalne investicije	Predsednik treba da obezbedi povećanje odgovornosti prema jedinicama koje podnose zahteve u vezi sa pripremanjem specifikacija za ugovore o radove, obezbeđujući da su u skladu sa izvršnim projektom, kao i da preduzme mere za sprečavanje rizika dvostrukih isplata za iste radove koji se odnose na kapitalne projekte.	Na osnovu revizorskih testova i terenskih provera, nismo primetili takve slučajeve.	Sprovedena
20.	Zajednička pitanja	Predsednik treba da ojača kontrole u upravljanju fakturama, obezbeđujući da se isplate vrše u okviru roka koji je utvrđen zakonom.	I ove godine je bilo isplata po sudskim odlukama i kašnjenja u ispunjavanju	Nije počela primena

			obaveza.	
21.	Imovine	Predsednik treba da obezbedi da se nekapitalna imovina i zalihi registruju i upravlja njima preko sistema e-imovina. Preduzeti neophodne radnje u uvođenju korišćenja ove aplikacije za upravljanje imovinom. Popis imovine treba obaviti pre završetka fiskalne godine, u cilju da se sve promene u vrednost imovine odražavaju u godišnjem finansijskom izveštaju.	Preporuka nije sprovedena jer je prijavljivanje imovine ispod 1,000€ i zaliha za 2024. godinu obavljeno putem Eksel registara, a ne putem sistema e-imovina. Takođe, popis nije sproveden u svim direkcijama, a komisija za popis nije sastavila sažeti izveštaj o procesu popisa.	Nije počela primena
22.	Potraživanja	Predsednik treba da obezbedi jačanje kontrolnih mehanizama u naplati dugova od poreskih obveznika, koristeći sva raspoloživa sredstva, ne isključujući ni pravne radnje.	Tokom pregleda, primetili smo da je Direkcija za porez na imovinu i urbanističko planiranje preduzela mere za postupanje po preporuci, dok su preduzete efikasne mere za naplatu dugova od poreskih obveznika za poreze na otpad.	Delimično Sprovedena

Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti prevladava verzija na albanskom jeziku.

Vlora Spanca, Generalna Revizorka

Blerim Kabashi, Direktor revizije

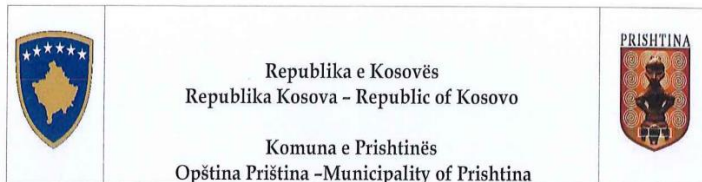
Nora Rashiti Nishefci, Vođa tima

Kushtrim Leci, Član tima

Ajtene Llapashtica, Član tima

Endrita Gjyrevci, Član tima

Dodatak I: Pismo potvrde

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me gjetjet e Auditorit të Përgjithshëm për vitin 2024 dhe për zbatimin e rekomandimeve

Për: Zyrën e Kombëtare të Auditimit

Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për auditimin e Pasqyrave Financiare të Komunës së Prishtinës, për vitin 2024 (në tekstin e mëtejme "Raporti");
- pajtohem me gjetjet dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit; si dhe
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për zbatimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për zbatimin e tyre.

Përparim Rama

Kryetar i Kryeqytetit

Data: 29.05.2025

Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR i drugih delova Izveštaja Revizije

Izveštaj revizora o finansijskim izveštajima⁸ treba da sadrži mišljenje o finansijskim izveštajima, na osnovu zaključaka izvedenih iz dokaza dobijenih tokom revizije. Kada se revizija vrši radi procene usklađenosti sa drugim zakonima i propisima, revizori imaju dodatnu odgovornost da izveštavaju o usklađenosti sa nadležnim organima⁹, što rezultira zaključkom o usklađenosti.

U cilju utvrđenja da li je mišljenje o finansijskim izveštajima modifikovano ili nije modifikovano, revizor treba da obezbedi da rezultati revizije uključuju otkriveni ne materijalni ili otvorene druge nepravilne izjave proširene ili jedan (ili više) moguće pretpostavljenom u slučaju ograničenja delokruga.

Pogrešno prikazivanje je razlika između prijavljenog iznosa, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja artikla finansijskog izveštaja i količine, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja koja zahteva da artikal bude u skladu sa primenljivim okvirom finansijskog izveštavanja. Pogrešna prikazivanja mogu nastati iz greške ili prevare.

(odlomak od MSVIR 200)

Forma mišljenja

Ne-modifikovano mišljenje

Formuliše se kada nisu pronađene pogrešne izjave ili neusklađenosti ili su pronađene pogrešne izjave ili neusklađenosti, jedna ili objedinjena, što nije jednaka sa ili ne premašuje nivo materijalnosti finansijskih izveštaja u celini ili pogrešnih prikazivanja i/ili odstupanja otkrivena u određenoj klasi transakcija nije jednaka ili premašuje nivo najnižeg materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija. Takođe se formuliše ako nema ograničenja obima ili kada ograničenje obima ne može dovesti do izbegavanja značajnih pogrešnih prikazivanja i / ili ne usklađivanja.

Ograničenje obima nastaje kada revizor nije u mogućnosti da prikupi dovoljno revizijskih dokaza da bi zaključio da finansijski izveštaji u celini su slobodni od materijalnog pogrešnog prikazivanja.

Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje revizije** ukoliko se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom..

Promene mišljenja u revizorskom izveštaju

Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja i/ili ne usklađenost, revizor treba da modifikuje mišljenje u izveštaju revizije.

Modifikovana mišljenja mogu biti.

- Kvalifikovane,
- Protivne, i
- Odbijene

Kvalifikovano mišljenje

Formuliše se kada se otkriju pogrešna prikazivanja i / ili odstupanja, pojedinačni ili agregat koji je jednak ili premašuje nivo značajnosti finansijskih izveštaja u celini ili kada su pogrešna prikazivanja i / ili neslaganja otkrivena unutar date klase transakcija jednaka ili prevaziđe nivo niže značajnosti utvrđenog za tu klasu transakcija. Takođe je formulisan ako ne postoji ograničenje obima koje ne može dovesti do izbegavanja značajnih pogrešnih prikazivanja.

Protivno mišljenje

Formuliše se kada se otkriju pogrešna prikazivanja i / ili neusklađenosti, pojedinačna ili agregat, što premašuje nivo značajnosti finansijskih izveštaja u celini ili kada se pogrešno prikazivanje i / ili neusaglašenosti otkrivena u okviru određene klase transakcija daleko premašuju nivo nižeg materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija.

“Rasprostranjena” je termin koji se koristi u kontekstu grešaka i / ili neusklađenosti da bi se opisali efekti grešaka i / ili neusklađenosti na finansijske izveštaje ili potencijalni efekti grešaka i / ili neusklađenosti na finansijskim izveštajima, ako postoje takvi, koji nisu otkriveni zbog nemogućnosti pribavljanja dovoljno adekvatnih revizorskih dokaza.

Rasprostranjeni efekti u finansijskim izveštajima su oni koji su, po revizorovoj proceni:

- a) Ne ograniče se samo na elemente, račune ili određene stavke finansijskih izveštaja
- b) Ako se tako ograniče, predstavljati ili može predstavljati značajan deo finansijskih izveštaja; ili

- c) U vezi sa obelodanjivanjima, su od suštinskog značaja za razumevanje finansijskih izveštaja.

Odricanje od mišljenja

Formuliše se kada ograničenje obima, tj. nemogućnosti da obezbede dovoljne odgovarajuće revizorske dokaze, je materijalne ili raširene prirode.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

Paragraf o isticanju pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da koristi naslov "Isticanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se ističe i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku u cilju shvatanja revizije, odgovornosti revizora ili revizorski izveštaj, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Završne napomene

- ¹ Usklađenost sa vlastima – usklađenost sa svim zakonima, pravilima, propisima, standardima i dobrim relevantnim praksama u javnom sektoru.
- ² Drugi izveštaji su zahtevi člana 8. Pravilnika br. 01/2017 o godišnjim finansijskim izveštajima.
- ³ Kolektivno referisanih kao usklađenost sa vlastima.
- ⁴ Pitanje A i Preporuka A – znači nova pitanja i preporuke
Pitanje B i Preporuka B – znači ponovljena pitanja i preporuke
Pitanje C i Preporuka C- znači delimično ponovljena pitanja i preporuke.
- ⁵ Zahtev prema odluci
- ⁶ 1. NABAVKA OPREME ZA ČIŠĆENJE GLAVNOG GRADA u iznosu od 400,000€; 2. USLUGE JAVNOG PREVOZA U OPŠTINI PRIŠTINA u iznosu od 371,141,37€; 3. NABAVKA OPREME ZA ČIŠĆENJE GLAVNOG GRADA u iznosu od 266,432,68€; 4. RENOVIRANJE I UNAPREĐENJE INFRASTRUKTURE OBJEKATA KPSH u iznosu od 257,294,04€; 5. IZGRADNJA BEZBEDNOSNIH I SAOBRAĆAJNIH PUTEVA u iznosu od 250,410€; 6. NABAVKA GORIVA ZA ŠKOLSKJE OBJEKTE u iznosu od 121,906,92€; 7. REKONSTRUKCIJA ULICA MIC SOKOLI I 27 NENTORI u iznosu od 109,279,36€; 8. INVESTICIJE I REGULACIJA JAVNIH PROSTORIJA FAZA 2 u iznosu od 195,837€; 9. IZGRADNJA PUTA U RADAŠEVCU u iznosu od 56,272,72€; 10. UPRAVLJANJE CENTROM ZA PRIHVATANJE PASA LUTALICA - NABAVKA 2 VOZILA ZA HVATANJE PASA u iznosu od 50,000€; i 11. INSTALACIJA KAMERA U GLAVNOM GRADU u iznosu od 99,998,46€.
- ⁷ 1. IZGRADNJA GRADSKOG OSTRVA ARBERI-PALLATI I RINISË - 15% AVANSI, 500,000€; 2. IZGRADNJA PUTA A, PRVI DEO, 478,335,82€; 3. RENOVIRANJE OBRAZOVNIH USTANOVA-BIFE, 250,031,13€; 4. INTERVENCIJE NA INFRASTRUKTURI LOT 4, 199,784,77€; 5. SPROVOĐENJE PLANA MOBILNOSTI, 187,261,29€; 6. RENOVIRANJE I UNAPREĐENJE INFRASTRUKTURE OBJEKATA KPSH, 257,294,04€; 7. IZGRADNJA BEZBEDNOSNIH I SAOBRAĆAJNIH PUTEVA, 250,410€; 8. RENOVIRANJE SREDNJE ŠKOLE 7. SEPTEMBAR, 140,113,80€; 9. UREĐENJE MUČENIČKIH GROBLJA U VITINE KOD MARECA 228,030,70€; 10. IZGRADNJA ANEKSA ŠKOLE PAVARSIJA, 136,803,06€; 11. NABAVKA PAMETNIH TABLETA ZA ŠKOLSKJE USTANOVE, 224,000€; 12. IZGRADNJA PUTEVA PRUGOVAC - LEBANE - BARILEVE, 116,646,77€; 13. NASTAVAK IZGRADNJE KOLEKTORA U KALABRIJI, 113,324,75€; 14. IZGRADNJA KRILA PUTA MUHAREM FEJZA, 61,638€; 15. IZGRADNJA ŠKOLE „7. SEPTEMBAR“, 42,541,65€; 16. REKONSTRUKCIJA ULICE REDŽEP LUCI I ČAMIL HODŽE, 50,006,45€; 17. VETERINARSKI PREGLED ZA PRIKLJUČAK NA FEKCIJALNU KANALIZACIJU I PRIKLJUČAK NA KOLEKTOR U KALABRIJI - DEO PUTA A, 164,474,23€; 18. IZGRADNJA SKLONIŠTA - PARKA ZA PSE DEO 2, 120,012,33€; 19. TRETMAN GRAĐEVINSKOG OTPADA LOT-1, 79.995,54€; 20. #01242211 RENOVACIJA RAZNIH DRUŠTVENIH CENTARA U NASELJU KODRA E TRIMAVE, TOPHANE ČAFA AKTAŠ, 40,719,68€; 21. IZGRADNJA SKLONIŠTA - PARKA ZA PSE - PO PREGOVORU, 50,000€; 22. IZGRADNJA SPORTSКИH TERENA U OPŠTINI PRIŠTINA - TEREN U AJVALIJI, 40,000€; 23. IZGRADNJA TRIBINE ZA FUDBALSKI KLUB KF RAMIZ SADIKU, 28,295,80€; 24. NABAVKA KONTEJNERA ZA OTPAD, 137,494€; 25. STUDIJA IZVODLJIVOSTI ZA PROJEKAT - URBANISTIČKI ARHITEKTONSKI IZBOR POVEZIVANJA NASELJA KALABARIJA SA NASELJEM DARDANIJA, 218,429,80€; 26. UGOVORAČKO-KONSULTANTSКИH USLUGA ZA OSNIVANJE SLUŽBE KAPITALNOG ARHITEKTONA, 100,000€; 27. DIGITALIZACIJA OBRAZOVNIH PROCESA, 42,500€; 28. DIGITALIZACIJA OBRAZOVNIH PROCESA, 36,935,20€; 29. MULTIDISCIPLINARNE KONSULTANTSKE USLUGE ZA PRIPREMU PROJEKTA I NADZOR NAD IZGRADNJOM NOVOG KOLEDŽA VIZUELNIH UMETNOSTI, 16,000€; 30. MULTIDISCIPLINARNE KONSULTANTSKE USLUGE ZA PRIPREMU PROJEKTA I NADZOR NAD IZGRADNJOM NOVOG KOLEDŽA VIZUELNIH UMETNOSTI, 4,000€; i 31. DIGITALIZACIJA OBRAZOVNIH PROCESA, 23,000€.
- ⁸ 1. „Izgradnja, proširenje i modernizacija mreže javne rasvete Lot 1“ procenjene vrednosti 1,500,000€, sa ponuđenom cenom od 937,08€. 2. „Čišćenje zdravstvenih objekata KPSH – Ponovno tenderisanje“ u iznosu od 1,498,102,23€. 3. „Nabavka dodatne mehanizacije za sakupljanje, transport i odlaganje komunalnog otpada“ u iznosu od 1,000,000€. 4. „Snabdevanje hranom za pse lutalice na mestima za hranjenje i QTQE - Pregovarano“, 49,900€. 5. „Kulturni kustos za organizacije i događaje glavnog grada“ vrednosti 700,000€. 6. „Čišćenje obrazovnih objekata“ u iznosu od 1,426,797€. 7. „Isporuka materijala za izgradnju ograda za kontejnerske prostore za jedinice GCPM“ u iznosu od 8,410€. 8. „Obezbeđenje vozila hitne pomoći CPM, TPL, TPL+, Kasko i njihov tehnički pregled“ u iznosu od

7,386,17€.

⁹ Konačni budžet – budžet koji je odobrila Skupština, a zatim ga je prilagodilo Ministarstvo finansija..

¹⁰ Finansijski izveštaji u javnom sektoru takođe uključuju izveštaj(e) o izvršenju budžeta

¹¹ Usklađenost sa vlastima: usklađenost sa zakonima, propisima, standardima ili dobrim praksama